

Geriausias darbo žmonių laikraštis
"LAISVĖ"
 Elia du sykū savaltė: Užtarninko ir Pėtnyčoj
 Lietovij Ko-operatyvika Spaudos Bendrovė

PRENUMERATA METAMS:

Amerikoje	\$2.00
Kanadoje ir užrubečiuose	\$3.50
Amerikoje	\$1.00
Kanadoje ir užrubečiuose	1.75

Asarainių kainos ant užklausimo.
"LAISVĖ"
 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
"LAISVĖ"
 Published by
 The Lithuanian Co-operative Pub. Society (Inc.)
 Every Tuesday and Friday at Brooklyn, N. Y.

YEARLY SUBSCRIPTION RATE:
 In the United States..... \$2.00
 To Foreign Countries..... \$3.50

Advertising rates on application.
 All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

No. 6.

Telefonas 5231 Greenpoint

BROOKLYN, N. Y., 19 Sausio (January), 1915 m.

Telephone 5231 Greenpoint.

V Metas

"Entered as second class matter March 11, 1914 at post office at the Brooklyn, New York under the Act of March 3, 1879".

Badas barškina į langą.

Kviečių kaina ir vėl pašoko. Kas bus?

Chicagoje ir New Yorke kviečių kaina pašoko iki \$1.45 už bušelį. Tai matote, kaip Europos karė duoda progą kviečių trustui aplupiti žmones!

Dabar jau gana plačiai šnekama, kad milty badas barškina į neturtėlių duris. Priežastis to visko—tai milty trusto spekuliacijos ir pašėlęs gabenimas milty į Europą. Amerika maitina Europos karę, o savo žmones badu marina.

Duonkėpiai visoje šalyje rengiasi pakelti kainas ant duonos. Jeigu gabenimas kviečių Europon nebus sustabdytas, tai greitai ju ir visai pritruks Amerikoje.

"The Call" gyvuos. Socialistų dienraščiui "The Call" jau užtikrinta parama šioms metan ir tasai dienraštis išeldinės, kaip ir išeldinėjo.

"The Call" savaitinis deficitas yra \$330.00. Tas deficitas bus padengiamas išanksto pažadėtomis aukomis.

Lenkai nori surinkti milijoną saviškiams pašelpi.

"Milwaukee Leader" praneša, jog Amerikos lenkai yra pasirengę surinkti milijoną dolerių sušelpi nukentėjusius nuo karės Lenkijai.

24 sausio bus specialė aukavimo diena.

Vienoj tik Milwaukee manoma surinkti \$50.000.

Visuose miestuose, kur tik yra lenkų, tą dieną atsisbus milžiniški mitingai.

Millionas porų čebatų.

Binghamton, N. Y.—Čia gauta užsakymas pagaminti Francijos kareiviams milijoną porų čebatų.

Billius prieš ateivius pas prezidentą.

Atstovų butas ir senatas vėl jau priėmė galutinai sušalę billių prieš ateivius ir šiomis dienomis billius bus įteiktas prezidentui del pasirašymo.

Sakoma, Wilsonas nenorės po billium pasirašyti.

Prieš kazokus.

Syracuse, N. Y.—Unijos jau užprotestavo prieš gubernatoriaus Whitmano sumanymą įsteigti New Yorko valstijoje konstablerius.

Sumanymas įvesti kazokus yra ir Californijoje. San Francisco unijos irgi užprotestavo prieš tai.

Kanuolės Rusijai.

Minneapolis, 15 d. sausio.—15 keturioliktoji kanuolių skiriamų Rusijai, pravežta pro Minneapolis. Jos bus vežama Vladivostokan. Kanuolės padarytos S. Bethlehem, Pa.

Amerikos mulai Anglijon.

Kansas City, Kans.—Kas savaitę 1,200 mulų išgabena ma iš Amerikos į Angliją. Ligišiol viso labo išgabenta 7,000.

Prieš mirties bausmę.

Albany, N. Y.—Valstijos legislatoron įneštas projektas panaikinti mirties bausmę.

RUSAI PASKANDINO AŠTUONIS TUKRKIJOS TRANSPORTUS.

COPYRIGHTED BY INTERNATIONAL NEWS SERVICE, N.Y. Anglijos kareiviai savo apkasuose.

TURKAMS SMŪGIS.

Havas agentūra praneša, kad rusų laivynui šiomis dienomis pasisekė. Rusai paskandino aštuonis turkų transportus, ant kurių buvo siunčiama daugiau kareivių karūmenėn, veikiančion ant Kaukazo.

Lenkijoje.

Rusai traukia vis daugiau ir daugiau spēkų Lenkijon. Dabar labai daug rašoma ir kalbama apie tą naują milijoną rusų kareivių, kurie jau pribūna karės laukan. Su šita "šviežiena" didis kunigaikštis Nikolaj Nikolajevič yra pasirengęs atmušti vokiečius nuo Varšavos.

Rusai užėmė miestelį Serpetz. Rusų skraidomieji būriai pasiekė uolės Skirva, kuri randasi atstume 40 mylių nuo Prūsijos tvirtovės Thorno.

Vokiečiai taip pat rengiasi generaliskam mušin. Visus sužeistuosius jie nusiuntė Vokietijos gilumon, kad niekas nekludytų jiems veikti.

Vokiečiai norėję įtaisyti per Vyslą pantoninius tiltus ir persikelti įais, bet rusai atmušė. Vokiečiai skubiai gabena Lenkijon daugybę sunkiųjų kanuolių.

Kaizeris paliepė saviškiams prasimušti prie Francijos uosto.

Kaizeris dabar nebe Lenkijoje. Jisai ypatiskai prižiūri kariškus žygius vakarų fronte.

Pusė milijono vokiečių kareivių sukoncentruota nuo Flandrijos iki Reimsio. Tą kariūmenę vadovauja generalas von Falkenbaum, narys generalio štabo ir generalas von Kluck. Patsai kaizeris viską daboja. Vokiečiai, ant žūt-būt, nori prasimušti per francūzus - anglus - belgus prie Francijos uosto — Calais. Jie nesigailės didžiausių aukų, kad tik atsiekus savo tikslą.

Mušiai ties Soissons eina savo kaleina.

Mušiai tesiasi dieną ir naktį. Pradžioje vokiečiai buvo sumušę francūzus, bet dabar francūzai atsigauna.

Davė į kailį turkams.

Petrograd. — Oficiališkai skelbiama: Ant Kukažo, netoli Karauragan, 53 turkiškas pulkas sunaikintas iki paskutinio, kuomet rusai pavartojo dartuvus.

Rusai, vydamiesi turkus, paėmė nelaisvėn 15,000 kareivių, 14 kanuolių, daugybę amunicijos ir 10,000 raguočių - gyvulių.

Kariauti Kaukaze rusams pradeda sektes.

Ką austrai pridirbo Belgrade?

Dabar jau austrai išvyti iš Serbijos sostinės, Belgrado, bet kada jie tenais šeiminingavo, tai pridirbo begales sunybų. Dėlei mažausio menkniekio gyventojams buvo grąsinama mirties bausme. Tūkstantis ramių gyventojų paimta nelaisvėn ir išvaryta Austrijon. Kad dar daugiau įgąsdintus ramius gyventojus, keli žmonės tapo publiškai pakarti ir jų lavonai net per kelias dienas kabėjo viešumoj.

Serbams renka aukas.

Serbija daugiau nuteriota, negu Belgija, Lenkija ir Lietuva. Tuo tarpu apie Serbiją menkai kas atboja. Dabar rusų laikraščiai pradėjo rinkti aukų nuteriotai šaliai.

Skūndžia vokiečius popiežiumi.

Varšavos arcivyskūpas, pralotas Kokowski, pasiuntė Ryman ilgą raportą apie vokiečių žveriskumus Lenkijoje. Suprantama, pralotui daugiausia rūpėjo įskūsti vokiečius dėlėi naikinimo bažnyčių ir blogo elgimosi su kunigais užkariautose vietose.

Kiek kunigų nužudė?

Francūzai tvirtina, kad vokiečiai užimdami Belgiją, nužudė 195 katalikų kunigų.

Vengrija loš svarbesnę rolę.

Kaip žinoma, grafas Berchtold, aklas kryžioakas, Austrijos užsieninių dalykų ministeris, pasitraukė iš vietos. Dabar jo vietą užims baronas Burian, didelis Vengrų šalininkas.

Sykiu su tuomi pakils ir Vengrų įtekė. Franciškų Juozapas taip pat pasižadėjo atkreipti didesnę atydą į vengrų teises.

Naujasai ministeris Burian yra didžiausias rusų priešin.

Rusija skolina pinigų Amerikoj.

Kuopa New Yorko bankieriu. su J. P. Morgan and Co. priešaky, jau sutiko suteikti rusų valdžiai paskolę iš 12 milijonų dolerių.

Sako, tai esanti tik pradžia naujų, didesnių, paskolių.

Rusai sako, jog turkai skerdžia krikščionis.

Petrograd, 15 d. sausio.—Souda ed Daule, buvęs Azarbeidžano gubernatorius, pabėgo į Rusiją ir paakoja, jog turkai, užimdami tą dalį Persijos, visur skerdžia krikščionis. Taip pat nužudė ir kelis persų viršininkus.

Turkai užėmė Tabrizą.

Persų valdžia užprotestavo prieš turkus, kurie nesiklauso įsiveržė į Persijos žemę. Turkai jai atsakė, kad jie nieko nenori iš pačios Persijos, bet tik varo laikan rusus, kurie taip begėdiškai per kelis metus gapadoriavo Persijoje. Rusų garnizonas iš Tabrizo pabėgo.

Turkams Persijoje pusėtinai sekasi.

Garsus Rusijos ex-ministeris Vitte pranašauja, kad po šiai karėi sekanti karė įvyks tarpe Rusijos ir Anglijos.

Oficiališkai paskelbta, jog vokiečiai turėjo didelį laimėjimą ties Soissons.

Francūzai buvę labai smarkiai sukiršti. Vokiečiai sako, kad mūšys ties Soissons francūzams buvęs "antrasai Metzai", kur, kaip žinoma, francūzai buvo smarkiai sumušti 1851 metais.

Rusija žada gražiai elgtis su belaisviais.

Rusijos ambasada Washingtonone apskelbė rusų pranešimą, kuris tilpo dienrašty "Novoje Vremia".

Tame pranešime, tarp kitko, yra sakoma, jog belaisviai turi būti guodojami. Jų nevalia įžeisti. Visi jų daiktai priguli jiems, išėjus ginklų ir karės popierių. Viršininkai, kurių žinyboje bus belaisviai, negali varyti jų į darbą, nors ir už užmokėtinę.

Anglų pasisekimas ties La Bassee.

Iš St. Omer praneša, kad anglų kariūmenėi sekasi ties La Bassee. Anglai nustūmė vokiečius ant visos mylios.

Vokiečiai siunčiami Vengrijon.

Rusų generališkas štabas sužinojo, kad daugybė vokiečių kareivių tapo pasiūsta iš Vokietijos į Vengriją.

Penki Dūmos atstovai areštuoti.

London.—5 Dūmos socialistai areštuoti, sąryšyje su organizacijos veikimu, kurios susirinkimą anuomet policija buvo atradusi netoli Petrogrado.

Ministeris Vitte pranašauja.

Garsus Rusijos ex-ministeris Vitte pranašauja, kad po šiai karėi sekanti karė įvyks tarpe Rusijos ir Anglijos.

Austrijos dinastija siunčia savo pinigus Šveicarijon.

Iš Genevos praneša:

Privatiniai Šveicarijos bankai gavo dideles pinigų sumas, kurios pervesta iš Austrijos bankų. Tai vis pinigai, prigulinti Hapsburgų dinastijos žmonėms.

Austrijos trono įpėdinis pardavė savo didžiausius dvarus Tirolj, o pinigus padėjo Šveicarijos bankosna.

Turbūt Hapsburgų familija jaučia savo galą, kad taip rūpinasi apie ateitį.

Vokiečiai ties Varšava.

Ties Bolimovu vokiečiai vėl pradėjo eiti pirmyn.

Vokiečiai gavo iš Thorno daug sunkiųjų kanuolių.

Vokiečiai, ačiū savo kanuolėms, išmušė iš apkasų sibiriskuosius pulkus.

Sodžiai Biskupai ir Sucha vėl jau perėjo į vokiečių rankas.

Armėnai.

Baisus padėjimas armėnų, kurie gyvena Turkijoje. Tarpe jų prasidėjo badas. Daug armėnų, bijodamies skerdynių, pabėgo Rusijon.

Tiflisian pribuvo 8,000 armėnų pabėgėlių.

800 areštuotų moterų.

Bern, Šveicarija.—Per čia pervaziavo francūzių moterų ir vaikų, kurias pirmiau vokiečiai buvo paėmė nelaisvėn šiaurinėj Francijoje. Dabar tas visas "nelaisvės" vokiečiai sugražino francūzams.

Moteris pasakoja, kad išsyk vokiečiai areštuodavo moteris ir vaikus, bijodami, kad iš jų neatsirastų šnipų. Suareštuotus veždavo Vokietijos gilumon ir laikydavo tam tikrose daržinėse. Jos pasakoja, kad tose daržinėse dar daug likę panašių nelaisvių.

DAR APIE ŽEMĖS DREBĖJIMĄ.

Žuvo 35,000 žmonių

Pereitame "Laisvės" N-ry jau pranešėme apie pasibaisėtiną žemės drebėjimą, kuris įvyko Italijoje. Tuomet buvo manyta, kad žuvo 12,000, bet pasirodo, kad žuvo daug daugiau. Išpradžių buvo sunku gauti tikresnių žinių. Skelbta net, kad žuvo apie šimtas tūkstančių, bet dabar jau galima šnekėti apie žuvusius su didesniu tikrumu.

Vienas Paryžiaus korespondentas patyrė iš oficialių šaltinių, jog žuvusių skaičius yra 35,000, o sužeistų 45,000. Sykiu su žemės drebėjimu prasidėjo kalnų slinkimas Montecarvino Rovelai, kas taip pat atnešė didžiausią pragaistį. Iš viso nuo žemės drebėjimo nukentėjo 100 miestų, miestelių ir sodžių. Žmonių, kurie sužeisti ir kurie atsidūrė be pastogės, iš viso bus apie pusė milijono, o kadangi Italijoje ir be to sunkus laikas, ir be to siaučia bedarbės, tai dabar tenais girdisi tik vaitojimai.

Viena iš priežasčių, kodėl taip daug žmonių

žuvo, yra menkumas senoviškos konstrukcijos būdinių, kurių griuvėsiuose žuvo daugiausia žmonių.

Daugiausia svieto žuvo Avezano. Sulyg pranešimo dienraščiui "Messagero" tenais jau palaidota 12,000 žmonių.

Miestas Soncolo pavirto griuvėsiais. Magliano užmušta 1,3000 ypatų. Benedetto žuvo 3,000—veik visų gyventojai. Percina žuvo 4,000. Sodžius Gioja-de-Marcia nušluotas. Sora mieste žuvusių skaičius dar nėra galutinai nustatytas. Bet, mažiausia, kad ten žuvo ir tapo sužeista apie 10,000 žmonių.

Visa Italija suskubo remti savo pagelba nukentėjusius nuo žemės drebėjimo. Dienraščiai praneša, kad net popiežius buvo apleidęs Vatikaną ir nuvykęs tilan ligonbutin, kur buvo daug sužeistųjų.

Daugybė pabėgėlių gavo prieglaudą Ryme ir Neapoly. Aukos plaukia iš visų pusių. Amerikos ambasada Ryme veikliai padeda nukentėjusiems.

Suvenytų Valstijų prezidentas žada išleisti atšaukimą į šios šalies žmones, ragindamas juos dėti aukų Raudonajam Kryžiui, kuris šelpa nukentėjusius. Amerikos Raudonasis Kryžius jau nusiuntė Italijon \$20,000.

Persija, tai antra Belgija.

Londonas, 18 d. sausio.—Turkijos kariūmenė diena po dienos vis užima Persijos miestus ir be pasigailejimo viską naikina. Iš Tegerano, Persijos sostinės, praneša, kad turkai, užėmę miestą Taurizą, traukia į vidų Persijos. Tas jų ėjimas parodo, kad jie kariauja ne su Rusija, bet su Persija. Apart to, užimtos vietose turkai labai žiauriai elgiasi su gyventojais; daugely vietų nužudė persų viršininkus.

BILLY SUNDAY— GARSUS PAMOK- SLININKAS.

Genys margas — svietas dar margsnis — sako patarlė. Kokių tipų nėra tame margame sviete, kiek jame fenomenališkumo. Štai, dėl pavyzdžio, paimkime kad ir pagarsėjusį pamokslininką Billy Sunday. Tasai vienas žmogus — ko vertas.

As uoliai tėjyčiau laikraščiuose, kas dėjęs Philadelphiajį, kuomet ten atvyko Billy Sunday, į tasai pragaros neprietelius ir rojiaus apaštalas, tasai specialistas prazvusių dšelių gydyme. Kuomet Billy Sunday atvyko kvakerių miestam, viskas jame persimainė. Didžiausi latrat, griešniniai, vagis, senos kumutės, pasileidėliai, davatkos, ponios, studentai, saliuonikai — visi bėgo klausyti Billy Sunday pamokslų. New Yorko dienraštis "The Globe" rašo, jog ant visų langų buvo išstatyti jo paveikslai, visur apie jį kalbėjo.

Kasgi tai per vienas? Ar tai koks dvidešimto amžiaus apaštalas, antras Savanarola, pliekias savo iškalbingumu ryškste netikinčiuosius ir tuos, ar tai paprastas amerikoniškas biznierių, sorkių mylėtojas ir trokštąs plataus pasiskelbimo?

Billy Sunday turi įtekme. Jisai moka užhipnotizuoti minia. Jisai padaro iš minios molį ir, paskui, iš to molio daro, ką tik užsimano. Jam kalbant apie vėlinius, dievus, heretikus, socialistus ir t.t. — klausytojai, išpūtė akis, įtempe girdą, klausio apreiškimų, tarytum gauda dangaus monas. Visus pagauna religijinė manija. Jisai moka taip įstoriuoti griešninukus, taip įgaidina peklos kančiom, jog klausytojo valia tampa galutinai suparalizuota ir Billy Sunday pakreipia žmogų ten pusėn, kurion nori pakreipti.

Billy Sunday — tai amerikoniškas kapucinas, tik daug gabesnis, negu miškinis tėvas — basakojis. Paskui miškinį bėgo šintai, paskui Billy Sunday — dešimtįs tūkstančių.

Tasai religiškas apsvaigėjas — yra visuomenės liga. Didį svarbi ligą. Buržuazinė visuomenė serga. Ji neturi jau idealų. Ji galutinai patvirkio, jos intelektualės spēkos išsisėmė. Ji gyvena diena iš dienos be jokios vadojaujančios idėjos. Šitokioj dirvoj labai paranku veikti įvairiems gudragalvams. Panašiu gudragalviu yra ir Billy Sunday. Jisai tinka vidutinei Amerikos publikai todėl, kad nekritikuoja josios žaidų, nekovoja su ja. Jisai nebarea kapitalistų klesą, bet plėsta visa ir visus nuo kapitalistų viršūnių iki pat darbininkų skos apachis. Jisai drąsiai skelbia: "visas svietas publiko. Vėlinas apsedo žmones. Retavokinės". Iseina didžiausia košeliene. Kapitalistas tinka, kad Billy Sunday bara visą svietą, bet ne juos vienus. Vidutiniam žmogui, nemokančiam protauti, Billy Sunday tinka, nes duoda vėjo visiems. Tamsiam, nesuipratusiam darbininkui tinka, kad Billy Sunday subara ir kapitalistą. Sulyginęs tokiu būdu visus, kaip griešninukus, įbauginęs visus peklos smala, nukreipęs žmonių akis nuo kasdieninio vargo prie peklos ir dangaus, Billy Sunday džiaugiasi atlikęs savo darbą ir prisirinkęs pilną kėsinų dolerinių.

Kiek jisai gauna už savo pamokslus? Nemanykit, kad jisai kalbėtų veltui. Kiekviena dšėlė, kurią jisai išgano, neveltui papuola į dangaus karalystę.

Laikraščiai paduoda apskaitą, kokia gavo pinigai. Billy Sunday už

Pittsburgo savo pamokslais ir dšelių atvertimu dievop Billy Sunday uždirbo \$42,002.

Columbus, Ohio, uždirbo \$20,929.

Toledo, Ohio, uždirbo \$15,423.

Weeling, W. Va., uždirbo \$17,450.

New Castle, Pa., uždirbo \$14,000.

Youngstown, Ohio, uždirbo \$12,000.

Wilkes Barre, Pa., uždirbo \$23,500.

Daugiau jau nerokuosiu. Philadelphiajį jisai padarys apie kokia \$30,000. O kadangi jo populieriškumas smarkiai auga, tai labai greitai tasai amerikoniškas "kapucinas" pavirs tikru milijonierium.

Tai kas padaro šioj šalyj gražaus pinigėlio! Bet kiek toksai pranašas padaro blėdies? Kaip jisai sudrūtina kapitalistų galybę, nukreipdamas žmonių akis prie piktyrų gerų dvasių!

Buržuazinė visuomenė serga. Ji palaiko savo egzistenciją tik efektais, smarkiais išpūdžiais. Billy Sunday ir yra vienu iš tų šposininkų, kuris gali krėsti savo štuksai tiktai tarpe dvasioj ubagų.

Brooklyno Dėdė.

Paskutinio dešimtmečio žemės drebėjimai.

Balandžio 18, 1906 metais — San Francisco. Užmušta 452 žmonės, 1,500 sužeista. Nuosavybės sugadinta už \$350,000,000.

Rugpjūčio 16, 1906 m. — Valparaiso, Chili (pietų Amerika). Užmušta 1,500; sužeista 3,000. Nuosavybių sugadinta už \$100,000,000.

Sausio 14, 1907 m. — Kingston, Jamaica; užmušta 1,100; sužeista 2,000.

Gruodžio 28, 1908 m. — Sicilija ir Calabria, (Italijoje). Užmušta 76,483; sužeista 95,470. Nuosavybių sunaikinta virš apskaitomos. Daugybė miestų išgriauta.

Balandžio 18, 1910 m. — Cartago ir Costa Rica. Užmušta 1,500; sužeista 5,000.

Rugpjūčio 9, 1912 m. — Frakija, Mažoji Azija. Užmušta 3,000, sužeista 20,000; 50 sodžių nušluota.

Birželio 14, 1913 m. — Tirnova, Bulgarijoje; užmušta 250; sužeista 377.

Rugpjūčio m., 1913 m. — Vilties salos nušluota jūra. Žuvo 500 žmonių.

Lapkričio, 1913 m. — Chalhuanca, Peru; žuvo 250; sužeista 1,000.

Gruodžio 19, 1913 m. — Ambrim sala ant Naujųjų Hebridų. Žuvo 500.

Sausio 19, 1914 m. — Sakara, Japonijoje. Žuvo 250; sužeista 700.

Kovo 15, 1914 m. — Hondo sala, Japonijoje. Užmušta 360; sužeista 200.

Gegužio 8 d., 1914 m. — Catania, Italijoje. Užmušta 200, sužeista 500.

Spalio 3 d., 1914 m. — Mažoji Azija. Užmušta 2,500; sužeista 5,000.

(The World).

Než žinome Beširdį.

Drg. S. Melchonas rašo "Kovoje", jog žinomas Amerikos liet. socialistų laikraščio bendradarbis, moksleivis - Beširdis randasi labai sunkiame padėjime. Išpardžij jį šelpė Moksleivių Paskolės Ratelio Matelis, bet pastarojo į laiku M. P. Ratelis sustojė veikęs.

Drg. S. M. sako: "Pradėjom žmogų šelpiti, negražu būtų dabar paliauti. Jei mes tuojau jo neparemsime, visas ikišiol padėtas mūsų darbas ir sugaišintas jo laikas turės nueiti niekais.

Kad padėjus pabaigt jam mokslą, reikia kuogreičiausią atgaivinti apmirusias Moksleivių Paskolės Ratelio kuopas. Tuotarpu gi sąjungiečiai turėtų savo susirinkimuose parinkti aukų ir paskolų draugui J. Sukiui, kuris yra M. P. Ratelio išdinininkas.

Besilveriant vietos aukų rinkimo komitetams.

Šiandien visa Amerikos Lietuva sujudo, rūpindamasi pačiu didžiuoju valandos reikalu — tėvynės šelpimo reikalu. Daug kas tame darbe dar nepilnai sutvarkyta, daug ko trūksta — netrūksta tiktai entuziazmo ir pasišventimo, dainančio net iki tų pačių žmonių širdies.

Bile tik iš to darbo būtų vaisiaus, bet, rodosi, kad bus. Visur įsikuria vietos aukų rinkimo komitetai. Apie juos tai ir noriu pasakyti žodėli, nes mano nuomone, jų veikime pradeda rasties klaidų.

Padėkime, tūlo miesto draugijos padaro konferenciją. Susirenka delegatų, priderantį įvairioms politikos pakraipoms. Vieni stoja už visuotinąjį Brooklyno seimą, kiti už nacionalistų autonomijos fondą, tretii už juodąjį klerikalų fondą. Galų-gale, vardan "šventosios ramybės" kas nors pasiūlo išganingą projektą — prasielkti visų seimų ir jų steigėjų fondų. "Mes patys nusisim pinigų į Vilnių! Patį atrasime pačią ir patį surasime adresą Mokslo Draugijos". Panašius nutarimai padaryta, kiek man žinoma, Milwaukee, Detroit, Waterbury, Philadelphia ir taip toliau.

Kaip kam panašūs nutarimai gali išsirodyt Saliamono nutarimais, bet man ne. As matau tame didelį pavojų ir didelę dezorganizaciją. As šalies žiūrint išsirodu, kad panašūs nutarimai išmintingi, todėl, kad jais palaikoma vienybė tarpe vietos lietuvių ir jų draugijų. Bet, vyrai, kas gi iš tokios vienybės, jeigu nuo žmonių slepiama teisybė. Pirkti vienybę, parduoant teisybę yra baisiai negeras dalykas. O teisybė tame, jog mes turime tris fondus, jog aplink tuos fondus susisipiečia trys sriovės ir veda principališką kovą.

Tegul apie tai žmonės žino ir tegul renkasi, kuri pusė teisinga. Tegul su ta puse ir eina. Pasiskirstyma lietuvių visuomenės į tris abazus nėra reikalo užglostyti, sušvelninti visokiąs mūlo vienybės burbulais. Tegul visa visuomenė nuo viršūnių iki pat apačios stvoja ginčų sukurin. Nuo to visuomenė bus sveikiau ir daug žmonių patirs teisybę. As todėl taip sakau, jog žinau, kad mes visuomet mokėsime apginti visuotinę seimą ir Lietuvos Selpimo Fondą. Kamgi tat aplėisti savo poziciją vardan vienybės su nacionalistais ir kuniginiais?

Gaila, kad tą klaidą padarė ir daugelis Milwaukee, Phila., Detroit, Waterbury ir kitų miestų socialistų, susidėjusių išvien su įvairiausias elementais, kad pasiuntus pinigų stačiai Vilniui, aplenkiant Amerikos "bėdas".

Dabar tie draugai bus lyg ir suvaržyti. Vardan vienybės, jie negalės pasakyt pilnos teisybės apie visus fondus, negalės laisvai kritikuoti savo priešų. Žodžiu sakant, atims sau pilną laisvę veikime, kuris šiandien virto politišku klausimu.

Tai principalė klaidą. Bet tai dar neviskas. Tame susiskaldyme į komitetų komitėlius as permatau ir daugiau keblumų.

Mano nuomone, taip jau imti ir be jokio pasitarimo siūsti pinigų Vilniui, būtų pusešėtinai neamastyta. Štai ar taip kalbant, su Mokslo Draugija reikia susinoti, sulygti. Reikia duoti jai nurodymų ir pasiteirauti kaip jinau mano sutvarkyti šelpimą. Gal jinau mano pvesti aukų dalinimą tam tikroms draugijoms, kurių esama visokių pakraipų. Einau toliau. Jeigu Mokslo Draugija pavestų aukų skir-

styms kokiai nors specialiai draugijai ar komitetui — tai kokiam? Kaip matot, čia yra daug painumų. Čia reikia daug kas ištarti. Tam darbu atlikti reikia didelės galvos, o ne mažų galvelių. Ta didžiaja galva ir yra Lietuvos Selpimo Fondo komitetas, kuris turi ir autoritetą ir kompetencijos tas tarybas vesti. Su vietiniais gi komitetais dar kasžin kaip gali būti! Reikia netik žinot, kaip pinigai paleist, bet ir patirt, kaip ir kam jie bus skirstomi.

Man gali pasakyt, kad kiekvieno miesto lietuvių gali užvest tarybas su Mokslo Draugija. Gana jau gana. Kasgi tuomet viską sukontroliuos ir užlaikys tas kanceliafijas?

Yra dar daugiau opumų susiskaldyme į savarankius komitetų-komitėlius. Kiekvienam komitetui stūnčiant pinigus Vilniui skyrin, labai apsisunkins kontrolė ir patsai tėvynės šelpimas išeis neįspūdingas, smulkus. Nežinosime nei kiek tų aukų suplaukė, nei ką. Taip pat siuntimo lėšos labai padidės.

Dėlei to visko as manau, kad visi vietos aukų rinkimo komitetai turėtų pasiduot globali visuotinam seime steigto Lietuvos Selpimo Fondo. Tą reiktų atlikti, nors ir sulūžty vienybė tarpe vietinių draugijų. Juk ta vienybė vistiek nėra "šėyra".

Laisvietis.

KĄ RAŠYT?

(Peljetonėlis).

Turiu plunksną ir popierą, bet apie ką čia rašyt — nežinau. Medegos galvoj keli svarni, vienok visa ji neparanki.

Reikėtų pamokinti tautiečius, kad išmokyti lietuviškai rašyt ir kalbėt, nes tik kelintasis kiek žmoniškiau moka, o kiti rašo taip, kad žydels už juos geriau žino lietuvišką rašybą; kalba taip, kad tik "negrinorius" gali suprast, o vadina save tautiečiais, labiausiai mylinciais savo kalbą.

Reikėtų pabrėžti, kad nors i didelių organizacijų viršininkus nerinkyt nemokančių atsakančiais lietuviškos kalbos ir rasybos. Tikra gėda: netoli visi didžiausių tautiečių organizacijų viršininkai nežino kiek žmoniškiau lietuviškos rašybos ir neretai išvadina tautos išgamom pilnai žinančiuosius.

Reikėtų paaiškint, kad ne kiekvienas karčmeninkas ir biznierių yra inteligentas ir geras žmogus, nes pas lietuvių jau jejo madon, kad kaip tik kas salinau ar kitoki biznį užsidėję, tuoj ir augstų žmogus skaitomas, modnytu, inteligentišku, vertu paguodonės. Pagal mokslą ir tobulumą vertėtų žmones apkainuot, o ne pagal biznį.

Reikėtų parašyt, jog vi suomenės veikėjų negalim skaityt to žmogaus, kuris noretai be procentų grana laisvų organizacijų pinigų ir turi gana turto kaučijai užsiuati. Jei visuomenės veikėjai skaityt kiekvieną pasiturintį, kuris gali kaučiją užstatyt, tuomet mūsų visi karčmeninkai ir kitokie biznierių yra visuomenės veikėjai.

Temų būtų daug, ale baugina rašyt, nes tuoj visi tautiški laikraščiai ims bliaut, buk as išgama, tautos niektojas, cicilikas ir tt. Kad kaip nors išvengus jų reksmus, velyk tylėsiu.

Patarčiau kunigams samdyt gaspadorių vieton gaspadinių ir nurodyčiau, jog tuomi putildytų juokdarius ir pasirodytų doresniais prieš publiką, ale tuoj ir tautiečiai ir klerikalai ims rekti, buk as plūškis, šiošis ir tokis, todėl lai jau buna gaspadinės po senovė.

Parašyčiau ilgą straipsnį darbininkams apie jų klesinį padėjimą ir kovą už gamimą pilno atlyginimo už savo darbą, bet tautiečiai ir klerikalai ims rekti, kad as cicilikas, daugiau nieko nežinau, kaip

tik apie darbininkus, todėl velyk rašyt ką nors apie aktorų šuniukus, jeigu nenori jų alaso sukelt.

Butinai reiktų parašyti tautiškiem ir klerikalų laikraščiam patarimą, kad jeigu jie jau nieko nerašo darbininkų pamokiniui apie gamimą geresnio duonos kėsio, kad nors moksliškų straipsnių pritalpintų, iš ko skaitytojai pasimokintų apie gamtą, apie praeitį, sveikatą ir tt. Dabar jų laikraščiai pilni melagingų žinių apie karę ir agitacijos prieš socialistus... Bet baugu... Sakys, kad prieš mokslą einu, kad rimtumo neprisilaikau, todėl lai jie sau pliauškia.

Reikėtų nors mokslišką straipsnelį pabrėžti, taip ką nors iš evoliucijos ar bile k iš biologijos, tik baugu, nes kunigai apskelbs, kad noriu darodyt, jog žmogus iš beždžionės paeina ir siundys parapijonus prieš mane.

Na, velyk padėsiu plunksną ir popierą ir dėjo šį sykį nerašysiu.

J. Kuolas.

Kas chorams kenkia?

Mėginsiu prabilt apie ydą, apie kurią niekas nekalba. Berods, tūli apie chorų ydas užsimena, bet visai iš kitokio atžvilgio. As noriu kitiškai į dalyką pažiūrėt, vienok iš anksto pasakysiu, kad šitas rašinys neklaido visu chorų, bet tik didesnę jų pusę.

Chorų egzistavėja mažai kas rūpinasi. Keli dainų mylėtojai ir tiek. Tūliems daugiau rūpi chorų merginos.

Mūsų chorų vedėjai? Kas jie tokie? Turime prisipažint, kad apart paprastų vargonininkų, kurie siektie apie choro vedimą nusimano, daugiau chorų vedėjų neturime.

Mažai apie muziką nusimanąs žmogus, gavęs pavietimą būti choro vedėju (tankiai dar su šioiu tokiu alyginimu) mielai apsiima būti vedėju. Mat, tas užgandina jo savymėle.

Prasideda mokslimas, bet toks vedėjas niekad nesumonia choro sąstingai dainuoti. Tankiai nei paprasta dainelę neišmoka gražiai sudainuot.

Kad viskas būtų aiškiau ir suprantamiau, dėl pavyzdžio, paimkime tūlį chorą, vidutinį tipą lietuviško choro. Pradėkime nuo galvos, nuo vedėjo. Kaip sakiau, dauguma chorų vedėjų neturi supratimo apie muziką, vienok turi didelę ambiciją ir tankiai pasivelina sau gadingt originalu muziką, apie kurią neturi jokio supratimo. Papadint muziką yra lengvas daktas. Sugadinamas ne ta ne, jog padėkime, vietoj "a", pasakyt "b" (tai jau būtų aklumas!), bet sunkesnę tereiją, kuri yra dainos žiedu, pagrąžinimu, liepia dainininkams apieist.

Paveizdan, tarpe b ir y yra didelis tarpas, tai yra c ir d, o jeigu dainavime reikia šaukt nuo b iki e, tai mūsų mokytojai tankiai liepia šaukti tiktai b, visai nesiektiant e. Toki mūsų mokytojai dar štai ką padaro: jiems, matomai, sunku išlaikyti laiką ketvirtosios, aštuntosios ir šešioliktos, todėl tankiausia jie nedaro jokio skirtumo, ypatinai tarpe aštuntosios ir šešioliktos. Kasgi nežino, kad ketvirta obolnio dalis didesnė, aštuntoji mažesnė, o šešioliktoji dar mažesnė, ir ieigu toks svetimžemis sakyty, kad jos visos yra lygios, tai mus tik apjuokty.

Panašų chorų vedėjų yra daug ir jie elgiasi kaip tik taip, kaip as nurodžiau. O vienok, niekas neišdrįsta juos perkirsti ir nurodyti daromastis klaidas. Pasekmes to viso yra liudnos. Dainos tampa tampa, tampa, kol leik iš jos neišėjusi sunėstota pantiaka. Tokiems chorų mokytojams galima suteikti muzikos analfabeto titulą.

Apie patį tempą... na, jau vely nekalbėt. Apie kitus muzikos reikalavimus nei neužsimink. Neturi šuns, tai kate siundo. Taip ir su tais mūsų profesoriais. Išmokę do, re, mi, fa..., kaip vaikas a, b, c..., jau ir rokuojasi choro vedėjais, nors tankiai muzikališko instrumento nemoka nei į ranką paimt.

Dabar dar ši - tą pastebėsiu. Atsiradus kur nors chorui, tuoj pradeda jį kviest su dainomis. Choras neatsisako, nes mano, kad pataikins rekt. Choras dainuoja, o korespondentas vieno ar kito laikraščio sėdi ir tėjyja ir labai tankiai ima ir parašo į laikraštį papeikanciją korespondenciją. Zinoma, tą pačią korespondenciją galima parašyti švelnesnioj ar ižeidžiančioj formoj. Parašo ižeidžiančioj formoj. Valiai choristai protestuoti. Prasideda šnairavimai, apšnekos, peikimas laikraščio ir tt. Kartais pasakoma, kad tai buvusi mokytojas, bet ne choristų kaltė. Jeigu ne mokytojas, tai kodėl ne mokytojai, bet patį choristai protestuoja?

Antrasai dalykas irgi labai pasibjaurėtinas. Teko patėmyt viename chore, jog ten dainuoja senyvesnės merginos. Užklausus, ar tame mieste nėra daugiau jaunimo, ypatinai gražiosios lyties, kuri pritraukia ir vaikų ir tuomi sutvirtina chorą, gavau apgailėtiną atsakymą. Yra, girdi, ir su gerais balsais, bet šitos "senės" neprileidžia. Girdi, apsilankius jaunesniai ir naujai merginai, tuojau vaikni atyda daugiau atsikreipia naujai pribuvusia, jaunesnę merginą. Tada šios taip vadinamos "senės", arba, kaip kitur vadinama, senmergės, apsedą iš visu pusų tą naująją merginą ir pradeda klausinėti, ar brangi dresė, žiurinė ar gražios pančekos ir tt., o vis tai daroma tuo tikslu, kad ji "išsimufytų" iš choro. Išjuokta, apipasiota mergina daugiau jau praktikas neatsilanko.

Vardan choro gerovės, liauktės taip bedariusios. Choras tai ne yra vaikinių rinka ir negalima per jį arba jį kam nors naudot, kaip tik dainuot mokintis.

Pavė-Sėlis.

Apie patį tempą... na, jau vely nekalbėt. Apie kitus muzikos reikalavimus nei neužsimink.

Neturi šuns, tai kate siundo. Taip ir su tais mūsų profesoriais. Išmokę do, re, mi, fa..., kaip vaikas a, b, c..., jau ir rokuojasi choro vedėjais, nors tankiai muzikališko instrumento nemoka nei į ranką paimt.

Dabar dar ši - tą pastebėsiu. Atsiradus kur nors chorui, tuoj pradeda jį kviest su dainomis. Choras neatsisako, nes mano, kad pataikins rekt. Choras dainuoja, o korespondentas vieno ar kito laikraščio sėdi ir tėjyja ir labai tankiai ima ir parašo į laikraštį papeikanciją korespondenciją. Zinoma, tą pačią korespondenciją galima parašyti švelnesnioj ar ižeidžiančioj formoj. Parašo ižeidžiančioj formoj. Valiai choristai protestuoti. Prasideda šnairavimai, apšnekos, peikimas laikraščio ir tt. Kartais pasakoma, kad tai buvusi mokytojas, bet ne choristų kaltė. Jeigu ne mokytojas, tai kodėl ne mokytojai, bet patį choristai protestuoja?

Antrasai dalykas irgi labai pasibjaurėtinas. Teko patėmyt viename chore, jog ten dainuoja senyvesnės merginos. Užklausus, ar tame mieste nėra daugiau jaunimo, ypatinai gražiosios lyties, kuri pritraukia ir vaikų ir tuomi sutvirtina chorą, gavau apgailėtiną atsakymą. Yra, girdi, ir su gerais balsais, bet šitos "senės" neprileidžia. Girdi, apsilankius jaunesniai ir naujai merginai, tuojau vaikni atyda daugiau atsikreipia naujai pribuvusia, jaunesnę merginą. Tada šios taip vadinamos "senės", arba, kaip kitur vadinama, senmergės, apsedą iš visu pusų tą naująją merginą ir pradeda klausinėti, ar brangi dresė, žiurinė ar gražios pančekos ir tt., o vis tai daroma tuo tikslu, kad ji "išsimufytų" iš choro. Išjuokta, apipasiota mergina daugiau jau praktikas neatsilanko.

Vardan choro gerovės, liauktės taip bedariusios. Choras tai ne yra vaikinių rinka ir negalima per jį arba jį kam nors naudot, kaip tik dainuot mokintis.

Pavė-Sėlis.

Kaip Suvienytų Valstijų militaristai vilioja vyrus kariumenėn?

Neseniai apskelbtas generališko Suv. Valstijų armijos adjutanto raportas padaro, kaip Suv. Valstijų valdžia stengiasi privilioti vyrus kariumenėn. Tuo tikslu naudojamosi visais galimais įrankiais - būdais: platina specialė literatūra, kuri aprašoma kareiviško gyvenimo linksmybės; aktyvose vietose talpinama dideli spalvuoti apgarsinimai, vėliavos ir rekrutų priėmimo stotys, rodoma krutanti pavėikslai, elektriški apgarsinimai; skelbiama ypatingi kareiviją išgirianti laiški; reklamuojama kareiviškas sviedinių lošėjų kuopos, fotografijos ir kuoplačiausiai vartojama laikraščių skiltis, lygiai apgarsinimų, kaip ir žinių skyriuose.

Tas viskas raporte pavadinata visapusiškais ir nenuilstančiais pasistengimais. Pritraukt daugias saunorių vėliavos mažesnė, o šešioliktoji dar mažesnė, ir ieigu toks svetimžemis sakyty, kad jos visos yra lygios, tai mus tik apjuokty.

Panašų chorų vedėjų yra daug ir jie elgiasi kaip tik taip, kaip as nurodžiau. O vienok, niekas neišdrįsta juos perkirsti ir nurodyti daromastis klaidas. Pasekmes to viso yra liudnos. Dainos tampa tampa, tampa, kol leik iš jos neišėjusi sunėstota pantiaka. Tokiems chorų mokytojams galima suteikti muzikos analfabeto titulą.

Apie patį tempą... na, jau vely nekalbėt. Apie kitus muzikos reikalavimus nei neužsimink.

Neturi šuns, tai kate siundo. Taip ir su tais mūsų profesoriais. Išmokę do, re, mi, fa..., kaip vaikas a, b, c..., jau ir rokuojasi choro vedėjais, nors tankiai muzikališko instrumento nemoka nei į ranką paimt.

Dabar dar ši - tą pastebėsiu. Atsiradus kur nors chorui, tuoj pradeda jį kviest su dainomis. Choras neatsisako, nes mano, kad pataikins rekt. Choras dainuoja, o korespondentas vieno ar kito laikraščio sėdi ir tėjyja ir labai tankiai ima ir parašo į laikraštį papeikanciją korespondenciją. Zinoma, tą pačią korespondenciją galima parašyti švelnesnioj ar ižeidžiančioj formoj. Parašo ižeidžiančioj formoj. Valiai choristai protestuoti. Prasideda šnairavimai, apšnekos, peikimas laikraščio ir tt. Kartais pasakoma, kad tai buvusi mokytojas, bet ne choristų kaltė. Jeigu ne mokytojas, tai kodėl ne mokytojai, bet patį choristai protestuoja?

Antrasai dalykas irgi labai pasibjaurėtinas. Teko patėmyt viename chore, jog ten dainuoja senyvesnės merginos. Užklausus, ar tame mieste nėra daugiau jaunimo, ypatinai gražiosios lyties, kuri pritraukia ir vaikų ir tuomi sutvirtina chorą, gavau apgailėtiną atsakymą. Yra, girdi, ir su gerais balsais, bet šitos "senės" neprileidžia. Girdi, apsilankius jaunesniai ir naujai merginai, tuojau vaikni atyda daugiau atsikreipia naujai pribuvusia, jaunesnę merginą. Tada šios taip vadinamos "senės", arba, kaip kitur vadinama, senmergės, apsedą iš visu pusų tą naująją merginą ir pradeda klausinėti, ar brangi dresė, žiurinė ar gražios pančekos ir tt., o vis tai daroma tuo tikslu, kad ji "išsimufytų" iš choro. Išjuokta, apipasiota mergina daugiau jau praktikas neatsilanko.

Vardan choro gerovės, liauktės taip bedariusios. Choras tai ne yra vaikinių rinka ir negalima per jį arba jį kam nors naudot, kaip tik dainuot mokintis.

Pavė-Sėlis.

Apie patį tempą... na, jau vely nekalbėt. Apie kitus muzikos reikalavimus nei neužsimink.

Neturi šuns, tai kate siundo. Taip ir su tais mūsų profesoriais. Išmokę do, re, mi, fa..., kaip vaikas a, b, c..., jau ir rokuojasi choro vedėjais, nors tankiai muzikališko instrumento nemoka nei į ranką paimt.

Dabar dar ši - tą pastebėsiu. Atsiradus kur nors chorui, tuoj pradeda jį kviest su dainomis. Choras neatsisako, nes mano, kad pataikins rekt. Choras dainuoja, o korespondentas vieno ar kito laikraščio sėdi ir tėjyja ir labai tankiai ima ir parašo į laikraštį papeikanciją korespondenciją. Zinoma, tą pačią korespondenciją galima parašyti švelnesnioj ar ižeidžiančioj formoj. Parašo ižeidžiančioj formoj. Valiai choristai protestuoti. Prasideda šnairavimai, apšnekos, peikimas laikraščio ir tt. Kartais pasakoma, kad tai buvusi mokytojas, bet ne choristų kaltė. Jeigu ne mokytojas, tai kodėl ne mokytojai, bet patį choristai protestuoja?

Antrasai dalykas irgi labai pasibjaurėtinas. Teko patėmyt viename chore, jog ten dainuoja senyvesnės merginos. Užklausus, ar tame mieste nėra daugiau jaunimo, ypatinai gražiosios lyties, kuri pritraukia ir vaikų ir tuomi sutvirtina chorą, gavau apgailėtiną atsakymą. Yra, girdi, ir su gerais balsais, bet šitos "senės" neprileidžia. Girdi, apsilankius jaunesniai ir naujai merginai, tuojau vaikni atyda daugiau atsikreipia naujai pribuvusia, jaunesnę merginą. Tada šios taip vadinamos "senės", arba, kaip kitur

Kareivių Laiškai.

Pirmo kareivio laiškas.

Mūsų skaitytojas Labeika iš E. Rochester, N. Y., gavo laišką nuo savo sužeisto brolio - kareivio, kuris dabar ranas ligonbuty Ekaterinoslavo gub. — "Esu sužeistas ir guhu ligonbuty, tik ne kazonam, bet visuomeniskam. Mus labai gerai prižiūri daktarai ir valgis neblogas. Esu sužeistas pavojingai, bet ne mirtinai. Tikuosai pagyt, bet pagijus ir vėl reikės stoti ant ugnies. Jau 20 sykių buvau ant ugnies linijos ir du sykių eįjome ant durtyni ir vis likau sveikas, bet 15 d. spalio kritau be jausmo ir kraujuose. Granatos skeveldra perėrė man dešinę koją šlaunį. Po 5 dienas prisiėjo būti nieko nevalgius ir vandenį stovėdavom. Matėm neapsakomą vargą. Mūsų broliai ir draugai krinta ne šimtais, bet tūkstančiais kas dieną. Matau, kad ir man reikės padėti vargingą mano galvą ant Austrijos rubežiaus be jokios kaltybės. Sudiev mieli mano broliai, paskutinį sykį".

Jūs Jonas.

Antro kareivio laiškas.

Kareivis Jurgis Steinis rašo savo gimimės Brooklyn. — "Iš pat pirmo susirėmimo nuo Virbalio iki Kybartų ėjau pirmose eilėse. Mes nuviiom prūsokus iki Karaliaučiaus. Po Karaliaučium pražuvo keli mūsų korpusai. Ten žuvo daugybė mūsų. Iš ten mus vokiečiai atvijo iki Kaunui. Daus mūsų kariuomenės buvo jau Trakuose, Vilniaus gub. Mūsų korpusas buvo išmuštas, o mes, kurie likom gyvi, eįjom kas sau. Kaip žinote, prūsams nepavyko perėti per Nemuną. Kada mes vijom vokiečius atgal, tai prasidėjo baisiausias mūšys, be jokio perstojimo dieną ir naktį. Prūsai apsikasė apie Marijampolę ir apsitaisė dygliuotų dratų tvoromis šesimės pakrantėmis. Antreji jų apkausi eilė buvo apie Aivita. Virbalio

Naumiestį, Lankeliškį ir Vištų. Tenais tai jau tiesiog buvo padaryta požeminiai miestai ir apsitverta dratų tvorom. Sustatyta galybės didžiųjų armotų pulemiotų. Čia ir prasidėjo baisus kraujo liejimas. Ak, viešpatie, kas čia darėsi! Visa ta dalis Lietuvos pavirsta į baisiausius kapus... Ten tik grioviai, duobės ir sukasinėti kalnai. Kėdais išardyta visa žemė. Baisiausios kruvos lavonų. Nuo jų kraujas sukrekęs bėga. Dabar ta gražiausioji Lietuvos dalis panaši į pustyne. Klėmai ir kalneliai nukloti kapais ir numarginti kryželiais, kaip rusiškais taip ir vokiškais. Kur likęs koks kaimelis ar atskiras namas, tai stogai nudraskyti, tvoros, durys, langai išdaulyti. Alkanai žmonės sulinde į duobes. Visa tai daro koki tai baisų išpūdį. Dieną ir naktį be perstojimo baubė ir beldė, kaip baisiausia perkūnija. Kur tik nepažvelgsi visur matosi gaisrai. Kraujas, kraujas, kraujas!

Dabar jau eina mūsų užrubežiaus. Nusivarė per kokią 40 viorstų. Aš jau antras mėnuo, kaip ligonbuty guliu. Buvau Dvinske, Maskvoj, o dabar esu Riazaniuj, Raud. Kryžiaus ligonbuty".

Trečio kareivio laiškas.

Jasaitėi į Great Neck, N. Y. rašo jos brolis — "Tuo tarpu, dar vargo neturėjom, nei bado, nei šalčio. Buvo ir baimės, bet ką gi padarysi! Juk esame ant karės. Dabar esam Germanijoje. Gaspadoriaujam. Pjaunam kiaules, avis, žąsis — gas papuola po rankų. Germanijoje vietos bagotos. Daug daugiau visko turi, negu Rusijoje. Pas mus negali žmonės taip įsitaisyti. Daug per tą laiką visko pamačiau. Dabar jau kalba, kad greitai bus taika ir visi karaliai suvažiuos Amerikon. Aš tarnauju artillerijoje, tai ant pirmosios ugnies nereikia eiti. Dievui dėkui tuom sykiu. Nežinom, kas bus toliaus.

Kareiviams gerai Germanijoje — sotys ir apsilvike...

LIETUVOJE.

(ištraukos iš laiško.)

Krosna, Kalv. pav.

Rašoma vienam broliui. — Yra tokių žmonių, kurie prašo dievo, kad kasmet būtų vaina. Kas nieko neturi, o yra drąsus, tai prisivagia iš turtingesniųjų visko, nes savo turtą nereikia vaktuoti nuo kareivių. Apie mus tie namai dačiausia išpūsti, kuriuos šeiminkai apleidžia. Daro dabar nera. Tik visi saugojam, kada kareiviai viską išbaigs. Neprieteliai, pribuvę pas mus, daug blogo nepadarė, nes nesusėpė.

Per 4 dienas buvau ant pozicijos. Duoną vežiojau, bet perduoti galima buvo tik naktį. Ne vienas iš stulkininkų žuvo.

Mano gyvenimas veik visai sunaikintas. Komisija, tyrinėjanti nuostolius, pripažino, kad maisto turu tik dviem mėnesiam. Iš Petrogrado teikiams nutarta duoti pagalbą.

Mūsų gyventojai turėjo mokėti kontribuciją — po kelis tukstančius.

Žmonės varbežy gyvena, kaip zuikeliai. Ypač vargas tiems, kurių gyvenimai sunaikinti, o išvažiuoti neturi kur.

Prūsų Lietuvos gyventojus rusai varo į Užnemunę už perdavimą žinių vokiečių armijai. Prūsai kersija rusams, ypač kazokams. Nors kazokas ir pasiduotų, vistiek jį sušauda, prisiė prie medžio.

Mūsų kariuomenė gerai pavalgis ir šiltai aprėdyta...

Į Alvit, Vilks. pav.

Pranai Karpavičiui į Bristol, Conn., pranešama: — Pas mus neliko nei gyvulių, nei namų. Išdeginti šie aplinkiniai kaimai: Rutkiškiai, Soblauskis, Kregždžiai ir Kiršiai. Daug kaimiečių ir galvas padėjo. Mės išbėgom sveiki. Jeigu nebūtų mielaširdingų žmonių, tai reiktu badu mirti, nes neturim ką valgyti ir kuo apsirengti.

Pasilikom čystais ubagais.

Jurbarkas, Kauno gub.

Rašoma Silvestriui Masolaičiui į Meriden, Conn. — Dabar mūsų vaikas vėl Prūsijoje. Mės neturime pakajaus. Reikia vežti į Prūsų žemę avižas, šieną, gyvulius. Prūsų žmonės maskoliai būriais varo į Maskoliją, o kurie nenori eiti Maskolijon, tai tie turi bėgti Vokietijos gilumon.

Jurbarkas dar tebėra sveikas. Tik bažnyčios bokštas dviejose vietose persautas. Žydai visi išbėgiojo. Alaus ir šnapso nėra nei lašelio.

Į Šilgalių gminos, Naum. p.

Rašoma D. Gribinui į Dorrisville, Ill. — Sintautose prūsokai elgėsi, kaip namie. Gyveno tris savaites ir ro-bavojo žmones. Atiminėjo daiktus, valgi ir gyvulius ir viską gabeno į Prūsus. Tuomet daugybė žmonių pasislėpė duobėse ir grabėse.

Išviso Naumiesčio apylinkėje mušėsi 4 savaites. Prūsokai prisikasė grabių, pasidarė žemės stubas ir sakė, kad jų iš ten neišvys. Bet nusiškiai išvarė juos iš ten subatoj, po visų šventų.

Dabar gyvulius varo per dienas. Katrą randa namie, tai palieka turtus. Dabar Prūsų žemė tuščia.

Pajevonys, Vilks. pav.

Rašoma S. Gurinskui į Baltimore, Md. — Kaip atėjo prūsai, tai sudraskė Pajevonio kanceliariją ir visi ponai išbėgiojo. Pačtas sustojo veikęs.

Kada rusai vijo prūsus nuo Kauno, tai šie išsikasė tokias duobes, lyg kokius namus. Juos iš ten nebuvo lengva iškrapstyti. Dabar jau iškrapstė. Kaip prūsai buvo Vaistuos, tai visą kaimą išdegino. Pajavonio bažnytelės jau nėra. Granatom viską sudaužė, net paminklus sudaužė. Kada atkavo bažnytelę, tai tenais buvo daug žmonių. Kitus užmušė, o kitus sužeidė.

Visko buvo, kaip miglos. Žmonės baisiai daug nukentėjo. —

(Pabaiga ant pusl. 7-to.)

Išvažiuojant Karėn.

(Iš laiško J. S. Mažeikai į Youngstown, O., nuo brolio, išeinančio karėn.)

DRAUGAMS.

O jūs brangieji mano draugai, Jau paskutinį "Sudiev" sakau, Jau mane laukia sunkūs vargai, Jau nebratysiu jus amžinai.

Kaip aš matyti norėjau jus — Ar tai liūdėjau, ar dainavau, Ar idealus tvėriau naujus, Ar širdį savo jums aukavau. Aš neužmiršiu jus niekad, Visad minėsiu jums brangiai, Ir jūs atmintinkit jausmais maldos, Paguoskit širdį mano varge.

Taip, aš atsisveikinu su draugais, kuriuos aš mylėjau ir jie mane mylėjo. Bet dėja, nors mane mylėjo, vienok mano minčių nesuprato, mano idealų nepažino. Aš skleidžiau jausmus savo krūtinių, Aš skleidžiau jausmus iš širdies, Krūtinių trokšta meilės ugninės, Bet ją surasti kas padės?

O draugai mano, tie artymieji — Manęs negali jie pažinti. Iš blaiviųjų gėlių žiedai gražieji Negali meilės atgaivinti.

Tos mano skaisčios, brangios idejos Argi jūsų jausmo neužgaus? Kam tie troškimai iš širdies liejos? Ar rytas meilės neišaus?

Nors dvasia įjėsko prakilnaus peno, Vienok, ant žemės ar suras? O draugai visai brangieji mano — Ar mano mintis besupras?

Sudiev, brangus Joneli. Iškeliauju kariuomenėn, o gal neužilgo ir karės laukan. Bet mano ideja — meilė ir mano gyvenimo žvaigždutė — viltis. Jie man vadovai, jie mane išves gyvu iš gyvenimo audrų.

Sudiev tėvyne, mano šalele, Kame užaugau, sudiev nameliai! Sudiev gojaujo gražius medelį, Sudiev gimtinė mano gūstelė.

Sudiev senoji bažnytužėlė, Sudiev numinti mano, takeliai. Sudiev gimtinės mano miškėliai, Sudiev skardžioji lakštingalėlė.

Sudiev žaliotosis mano pievelės, Kur dalge traukiau po pradalgėlę. Sudiev baltasis tu dobilėli. Sudiev švelnutės laukų smilgelės.

Sudiev mergyte žydraakele, Sudiev brangioji man balandėle, Sudiev blaivioji man lelijėle, Sudiev Onyte — jautri širdelė!

Sudiev širdužės mano paguoda, Sudiev ramybė mano brangioji, Sudiev ir viltis mano augštoji, Sudiev šviesybė prieš naktį juodą.

Sudiev darželio žalia rūtėle, Sudiev baltoji tu lelijėle, Sudiev žydrioji tu našlaitėlė, Sudiev brangioji rausva rožele.

Sudiev žaliasis tu diemedėli, Sudiev skaisčioji auksos gvazdikai, Žalio darželio gėlių vainikai, Sudiev tu brangus man bijūnėli.

Sudiev tėvynės tu ažuolėli, Sudiev ramioji buvus dienele, Sudiev skaisčioji dangaus žvaigždėlė, Sudiev brangiausias man broliuželi.

Sudiev, broliuži. Jau paskutinį kartą tau rašau iš savo gimtinės bakažės ir iškeliauju kariuomenėn, o paskui... kur? Karėn. Skersti kitų ir tapt žmogžudžiu... ir už ką? Taip, brangus Jonai, broliuži, rašau tau paskutinį laiška. Sudiev! 31 d. spalio jau apleidžiu savo tėvčius.

Šiandien gavau tavo laiškelį. Tai ir atsakau. Mano atsakymas bus lyg ir prierašas prie ano laiško. Tėveliai mano išvažiavimą labai atjaucia, bet aš pats tai visai nenusimėnė. Esu pilnas vilties ir drąsos pa-nešti savo likimo vargus. Tik tiek man liūdna, kad pasiliks be priežiūros seni tėveliai. Gaila taipgi mylimųjų draugų ir gimtinės šalelės. Bet turiu viltį, kad nežusiu tarp tų audruotų baisiųjų verpetų.

Sudiev. Bučiuoju tave, Juozas. 31 d. sp., 1914 m., Gurkliškis, Pan. pav.

Antverpeno Zoologiskame sodne pasiliko jau tik vienas dramblis (slonius), visi kiti tapo užmušti sargais, kuomet Antverpeno bombardavo.

Beerjauant kanuolėms, drambliai pradėjo siusti ir veržties lauk iš savo klėtkų. Tuomet juos ir užmušė.

Kanadoj.

Prasidėjus Europos karėi, visos dirbtuvės užsidarė. Kanados miestai ir miesteliai apmirė, gyventojų nekuriuos miestelių labai sumažėjo; laiks nuo laiko matyti mobilizuojant kareivius, pulkeliais varant ant prisiegos, tai į trūkį sėdant ir tt.

Žmonės, kurie liko namie, vaikščioja be darbo, tik žmonių būriai žiūri į lentas, kur karės telegramai surašyti, ar koks paveikslas parodyta. Žmonės tarp savęs nelabai kalba, rodos, kad ko nusigandę, lyg bijo ką sakyti. Kiekvienas išrodo pilnas kokio tai neužsiganėdinimo, lyg kad laukia kokios laimės ar nelaimės.

Abelai žiūrint į visą tokį padėjimą, rodos, kad visi žmonės išvažiavo kur tai ant didelio baliaus, pikniko, ar kokio tarptautiško susirinkimo, iš kurio laukiama kokių žinių, ar naujų reformų. Rodos, kad mes čia namie likom lyg vaikai. Iš nobodumo neturim nei kur pasidėti. Pertai į galvą ateina toks entuziazmas, kad norisi eiti ten, kur visi eina, ant to didelio baliaus. Su visais būtų ramiau ir smagiaus.

Iš karės lauko kasdien matyti naujų telegramų, kurios vis rodo šimtus tūkstančių vokiečių užmuštų, į nelaisvę paimtų ir tt. Talkininkų nematyti nei kokių nuostolių, bet tik laiks nuo laiko reikalauja vis naujų kareivių ir liuosnorių. Kasdien matytis pulkais varinėjant, nevien anglų, bet ir svetimetų. 17 d. lapkričio 1914 m. iš Medicine Hat išvažiavo du lietuviai — K. Grygelaitis ir J. Blasgys. Iš Winnipeg vienu tarpu išvažiavo penki Rusijos lenkai ir 10 ukrainų, o šiaip daugiausia anglų ir škotų. Tie liuosnoriai gana tamsūs sutvėrimai, nes tą liūdiją jų girtų rėkavimai ir keikimai ant Vokietijos. Nuėjus į tą vietą, kur juos surenka, girdisi neapsakomas girtų klyksmas, rėksmas ir tt. Tik lipant į traukinį, kurie netaip girti, tai matosi akyse ašaros, bet ki-ti tai svyruoja, kaip primušti žasiukai ir tiek. Iš šalies žiūrint, nežinia ko tiems žmonėms trūksta, nes linksmos ir riksmo jau nesimato pas juos. Tokią sceną matant, turi pamislyti, kad tie gyvūneliai nežino, ką daro.

Anglijoje ir Kanadoj, rodos, yra laisvė žodžio ir spaudos, bet karės metu to visai nesimato. Winnipeg Mann. uždrausta įgabent vokiškus ir žydiškus laikraščius, kurie spaudzinas Suvienytose Valstijose. Austrų laikraštį, kuris spaudzinosi Winnipeg, nubaudė ant \$200. Taip-pat areštuoja ir ypatas, kalbančias priešingai anglams.

Winnipege suareštavo vokiečių burtininką, kuris, žiūrėdamas rankon, spėliojo žmogaus ateitį. Per daug metų policija prie jo nesikabindavo, bet dabar, kaip tik pradėjo spėti, kad Vokietija laimės, tai tuoj suareštavo.

Apie bedarbius ne visur lygiai rūpinamasi. Medicine Hat, (Alberta), miestas duoda dirbti po kelias dienas vedusiems, bet už darbą pinigų nemoka, tik maistu; randauninkai randų nemoka ir savininkai negali jų išvaryti. Dar čia yra susitvėrę keli fondai: "Patriotic Fund" ir "Citizen Relief Fund". Apie minėtus fondus rašė "Laisvė" V. Užkuraitis. "Patriotic Fund" šelpš šeimynas, kurių vyrai karėje, o "Citizen Relief Fund" šelpia bedarbius, čion gyvenančius; jo ir keletas lietuvių gauna pašėlpą ir kurie dar neturi visai pilietiško popierų. Winnipeg, Mann, tik žadama visą laiką duoti darbas vedusiems ir tai tik tiems, kurie turi jau popieras. Apie Vancouver, B. C. dar baisesnės žinios girdisi. Ten, kurie darbo eina jie koti iš miesto, ar bent kokios pašėlpos, tokios siunčia į karę. Tokiu būdu ir tyli kiekvi-nas užsislėpęs. Kanados lietuviai kaip ir po biskį juda. Medicine Hat. S. L. K. pašėlpinė kuopelė, nors jaunutė ir neturi aga, vienok Lietuvos Šelpimo Fondui aukavo \$5.00 iš savo išdo ir išrinko komitetą aukų rinkimui tarp vietinių lietuvių. Winnipeg Mann. lietuviai taip-pat šaukė susirinkimus tam tikslui. Žadama lošti teatras ir tt., o tai vis darbai kelių laisvėnių, kuriuos ten galima ant pirštų suskaičiuoti.

K. Rugienius.
Medicine Hat. Alta.

NAUJOS RELIKVIJOS.

Petrograde atsirado biznierėlių, kurie pardavinėja ant gatvių "kampučius vokiškų granatų", rastų karės lauke ir kitus niekniekius, kurie šoku ar tokiu būdu primena karę su vokiečiais.

Tas naujas patriotiškas biznis naujomis relikvijomis parodo, kad karės upas pasiekė pačią "apačią".

dvidešimto amžiaus civilizacijos.

Conan Doyle.

Juodasis Doktoras.

(Vertė švenčioniškis).

Bišofs Krossing — mažas kaimelis, dešimtis mylių atstumo nuo Liverpoolio. Pradžioj septyniolikos metų šiame kaimely apsigyveno doktoras Aloizas Lanos. Niekas iš aplinkinių nežinojo, iš kur tas doktoras paeina ir kodėl jis apsirinko sau apsigyvenimo vietą tokiam mažame kaimely. Tik du dalykai buvo žinomi: pirmas — kad jis gavo daktaro laipsnį Glasgowe su atsižymėjimais ir antras — kad jis panašus į indus. Vienok, veido ruožai liūdėjo, jog jis europietis, o jo mandagumas ir meilumas išrodė ispanišką. Juodi plaukai, tamsios, žvilgančios akys visuomet jį išskirdavo iš vietinių gyventojų ir jis gavo varlę „Juodojo Doktoro“. Išsyk tas vardas buvo duotas lyg dėl pajukos. Bet laikui bėgant, jis pasidarė garbingiausiu titulu, buvo žinomas visoj aplinkinė, nes jis tapo geru chirurgu ir sumaniu daktaru. Pirmiaus to aplinkinė buvo garsus doktoras Eduardas Rovas, sūnus Williamo Rovo — Liverpoolio konsultanto. Bet Eduardas Rovas nebuvo taip talentuotas, kaip jo tėvas, pertai d-ras Lanos patraukė prie savęs visuomenę. Doktoras Lanos ne vien profesionališkai greit išliko, bet ir sociališkai. Kada jis pasekmingai atliko operaciją lordo Beltono antram sūniui, tuomet jam buvo atviros durys į aristokratų tarpą ir jis ten pasidarė gerbiama žmogumi. Kartais, neturint nei giminų, nei pažįstamų, galima daug geriau atsižymėti visuomenėje; doktoras Lano protas, gabumas ir simpatiškas buvo geriausias dėl jo paties rekomendacija, kad pagarsėjus.

Pas jį buvo tik vienas nedateklus, kuriuomai pacientai neužsiganėdindavo. Jis, matoma, buvo nusprendęs pasilikti nevedęs. Ypatingai žmonėms keistai išrodė, kad jis turėjo užmėgęs atskirą didelį namą, uždirbdavo gerai ir galėjo nemažai pinigų susitaupinti. Išsyk vietos kumetės tai viena, tai kita mergaitė vadindavo jo sužadėtotine, bet greitai slinko metai po metų, o doktoras Lanos vis buvo nevedęs. Tuomet aplinkinė visuomenė padarė išvedimą, kad yra kokios nors priežastis, kurios nepavelyja jam apsi-vesti. Nekurie su savo išvedimais taip toli nužengė, kad pradėjo pasakoti, būk jis esąs seniai vedęs, bet nesutinkąs su savo pačia, tai ir pasisilpęs šiame kaimely.

Ir štai, kuomet vietos ir aplinkinių kumetės numojė rankomis ir pasakė, kad jis pasiliks nevedęs, tuomet tarpui, visai netikėtai, buvo paskelbta, kad doktoras Lanos padarė sutartį su p-le Franciska Morton.

Panelės Morton tėvai jau buvo mirę ir jinais gyveno su broliu Arturu, kuriam tėvų visas turtas pateko. Jinai buvo augsta, jau na mergaitė, drąsi ir tvirta valioj. Morton susipažino su daktaru laike baltaus ir nepo-tilgam vienas į kitą įsimylėjo. Tarp jų buvo viena „tvora“, tai amžiaus skirtumas; jis turėjo trisdešimt septynis metus, o jinais tik dvidešimt keturis; o šiaip jie labai tiko poron. Sutartis buvo padaryta vasario mėnesį, o vestuvės turėjo atsibūti rugpjūčio mėnesį.

Trečią dieną birželio doktoras Lanos gavo iš užsienio laišką. Paprastai, mažam kaimely, didžiausiu liežuvininku būna pačios viršininkas, nes jis, priimdamas ir išduodamas laiškus, daug paslaptį „sužino“. Kada jis priėmė laišką dėl doktoro Lano, tai pastebėjo tik tiek, kad tas laiškas buvo kokiam tai keistam konverte, adresas rašytas vyro ranka ir ant antspaudos galima buvo suskaityti: „Buenos Aires, Argentina“. Tai buvo pirmas laiškas, kurį doktoras Lanos gavo iš užsienio, todėl pačios viršininkas ir atkreipė į tai atydą.

Ant rytojaus, 4 d. birželio, doktoras Lanos nuėjo pas p-lę Morton ir tarp jų prasi-
dėjo gana ilgi pasiaiškinimai, po kurių doktoras Lanos išėjo labai susinervavęs, o p-lę Morton visą dieną neišėjo iš savo kambario ir tarnaitė kelis sykius rado ją verkiančią. Praslinkus savaitei laiko, pasklydo gandas, kad doktoras Lanos su p-le Morton jau persiskyrė ir persikyrimo priežastis, — tai doktoras Lano nedailus pasielgimas su p-le Morton, už kurį jos brolis, Arturas, nori daktarą Laną mušti. Kaip jis su p-le Morton nedailiai pasielgė, niekas nežinojo, bet buvo tik spėjama. Galima buvo suprasti, kad tarp doktoro Lano ir p-lės Morton buvo didelis piktnus, nes Lanos stengdavosi penkio laiko mvliti eiti į šali, kad tik ateiti jos namą ir paliovė vaikščioties bažnyčion, vengdamas susitikimų su p-le Morton. Apart to, lai-

kraščiuose pasirodė apgarsinimas, kad tūlas doktoras parduooda savo kambarius ir praktiką. Nors laikraščiuose nebuvo nurodyta nei adresas, nei daktaro pavardė, vienok, žmonės pradėjo kalbėti, būk tai doktoras Lanos parduooda savo kambarius su praktika ir rengiasi išvažiuoti.

21 d. birželio doktoro namuose atsitiko nepaprasta tragedija, į kurią atkreipė akis visa šalis. Kad geriau susipažinus su dalykų stoviu, reikalinga apie tai plačiau paaiškinti.

Nors doktoras turėjo nusamdęs didelį namą, bet jamė gyveno apysenė, garbinga moteris, gspadinė ir jauna mergaitė tarnaitė. Vežėjas ir vaikišcias, kuris patar-naudavo laike ligonių priėmimo, gyveno kitam name. Doktoras visuomet vakarais ilgai sėdėdavo savo kambariu, kuris buvo greta operacijų kambario ir toliausia nuo tarnaitės ir gspadinės kambarių. I tuos kambarius buvo atskiras įėjimas ir tokiu būdu doktoras pats galėdavo įleisti ir išleisti pacientus be tarnų žinios.

Tą vakarą, apie kurį dabar eina kalba, gspadinė užėjo į daktaro kambarį apie devintą valandą ir atrado jį berašantį. Jinai, pasakius daktarui „labą naktį“, atėjo į savo kambarį, liepė tarnaitėi eiti guliti, o pati dirbo iki vienuoliktos valandos. Kada laikrodis išmušė vienuoliktą, tuomet jinais nuėjo į savo miegamąjį kambarį. Praslinkus pusvalandžiui, jinais išgirdo iš vidaus namo kokį tai nepaprastą balsą, panašų į šauksmą. Bet tas šauksmas greitai nutilo ir daugiau neatsikartojo. Gspadinė, negalėdama nusiraminti, nubėgo prie daktaro durų persitikrinti kame dalykas.

Kada jinais pabarškino į duris, tai doktoras tarė:

— Kas čia?

— Tai aš, tamsta, — atsakė gspadinė.

— Palikite mane ramybėje! Tuojau eikite į savo kambarį! — sušuko doktoras. Bet jo balsas buvo toks rūstus, taip persimainęs, kad gspadinė nusistebėjo ir sykiu išsiėdė.

— Man pasigirdo, kad tamsta mane šaukėte, — pratarė pasiteisinančiai gspadinė, bet nesulaukė jokio atsakymo. Kada sugrįžo į savo kambarį, tai buvo arti dvylikos valandos.

Tarp vienuoliktos ir dvylikos valandos buvo pas daktarą atėjus moteris, barškino į duris, bet niekas neatsiliepė. Tai buvo poni Madding, pati krautuvininko, kurios vyras sunkiai susirgo. Pats doktoras Lanos jau liepė užėiti vėlai vakare ir pasakyti, kaip ligonio sveikata. Madding matė, kad daktaro kambariu yra šviesa ir vėl pradėjo barškinti. Nesulaukdamas jokio atsakymo, nusprendė, kad doktoras nuėjo pas koki nors ligonį ir kambariu paliko šviesą, todėl leido si į namus.

Išėjus už vartų, pamatė ateinant kokį tai žmogų ir manė, kad tai doktoras sugrįžta. Kada tas žmogus prisiartinio prie jos, tuomet pamatė, kad tai Arturas Morton, daktaro mylimosios brolis. Madding pastebėjo, kad jis labai susinervavęs ir kad rankoj turi gerą medžioklės įnagį. Jis jau buvo beinas į kiemą, kaip moteriškė prabilo:

— Tamsta, daktaro nėra namie.

— O ką jūs žinote, kad nėra? — rūsčiai užklauskė Morton.

— Aš barškinau į duris, bet niekas neatsiliepė.

— Bet aš matau šviesą jo kambariu, — pasipriešino Morton, žiūrėdamas į daktaro kambario langus. — Man rodosi, kad tie langai jo kambario, ar ne taip?

— Taip, tamsta, bet daktaro ištikrųjų nėra namie.

— Aš palauksiu pakol jis sugrįžs, — pratarė Morton ir įėjo į kambarį, o moteriškė parėjo namo.

Trečią valandą nakties jos vyras visai nusilpnėjo ir jinais, persigandus, nubėgo pašaukti daktarą. Kada jinais įėjo į kambarį, tai labai nustebė, pamatė kokį tai žmogų slapstantis už krūmų ir jai pasirodė, kad tai buvo Arturas Morton.

Kada ji priėjo prie daktaro kambario, tai pamatė, kad ten šviesa dar yra. Ji pabarškino į duris; niekas neatsiliepė. Pradėjo smarkiau barškinti, bet vis niekas neatsiliepė. Jai pasirodė negalimu dauktu, kad doktoras būtų atgules savo kambariu, palikdamas šviesą; jinais pamislino, kad jis apsnūdo besėdėdamas savo kedėj prie rašomojo stalo. Tuomet jinais priėjo prie langų ir pradėjo barškinti į jį, bet ir čia niekas neatsiliepė. Pamačius, kad vienoj vietoj langų uždanga prasikėlus, Madding pažvelgė į kambarį.

(Toliau bus).

LAISVĖ

Moters „negeresnės“ už vyrus.

Neseniai poni W. F. Scott savo kalboj pasakė, kad moteris nei kiek negeresnės už vyrus ir tą savo pasakymą parėmė neva faktais. Jinai prirodė, kad Suvienytose Valstijose nuo 1887 m. iki 1906 metų įvyko 152,000 persiskyrimų; 90,000 persiskyrimų įvyko dėl moterų kaltės. Sakyta, kad jos vedė nemoraliską gyvenimą. 62,600 persiskyrimų įvyko dėl vyrų kaltės. Tuojus kaltino neįtikimybėje pačioms. Iš to visko poni Scott padarė išvedimą, kad moteris nei kiek nemoraliskesnės už vyrus ir už tai jas pasmerkia.

Suprantama, jeigu mes į tai žiūrėsime paviršutiniškai, tai turesime sutikti su ponu Scott ir pasmerkti moteris. Bet jeigu mes į tą klausimą įsigilinsime, tuomet gal ir nesutiksime su Scott.

Mes gerai žinom, kad mūsų moralistai visai neatsižvelgia į tas priežastis, kurios priverčia būti tai viena, tai kita neįtikimu. Jie daugiau nieko nežino, kaip tik apsišvedi, tai būk vienas kitam ištikimu ir atlikimas krikščionis. O jeigu neįtikimas arba neįtikima, tai prasižengi prieš visuomenę, šalies įstatymus, bažnyčią ir tam panašiai. Tave visi pasmerkia, visi pirštai bado, nuo visų paniekinta, sakau paniekinta, nes moteris daugiau niekina ir šmežia.

Bet tie visi moralistai, tie visi įstatymų prižiūrėtojai, tie bažnyčios liokajai, kurie gali ant žemės surišti, bet jau atiršti negali, visai nepasiziūri, ar visi iš tikros meilės apsišveda? Jeigu jie į tai pažiūrėtų, tuomet ir moterų nepasmerktų.

Mes gerai žinom, kad daugumą merginų priverčia tėvai arba giminės apsišvesti su tomis ypatomis, kurių jos visai nemylė. Merginos visa siela atiduota Jonui arba Jurgiui, o giminės priverčia ją ištikėti už Juozo, kurio jinais visi neapkenčia.

Ar dabar galima kaltinti, kad jinais neįtikima, savo vyrui Juozui, bet myli Joną? Niekados! Jinai ir pirmiau mylėjo Joną, bet jį po prievartą priverė būti pačia Juozo. Šis klausimas mūsų moralistams ir dvasiškių neapena; jie į meilę visai nepaiso. Meilė jų akyse, tai toks daiktas, kuris ir sudiluisio cento nevertas. Jeigu tave įstatymais priverė tapti Juozo pačia, tai tu privalai jį iš visos širdies mylėti, gerbti ir būti ištikima, nes kitaip prasižengi prieš visuomenę ir įstatymus!

Štai dabar stoja prieš teisę akis moteris I. Wolter, kuri nenuodijo savo du kūdikius ir pati bandė nusinuodiyti, bet daktarai ją išgelbėjo. Jinai buvo vedus, bet nemylėjo savo vyro ir turėjo ryšius su advokatu Rogersu, kuris taipgi buvo vedęs. Jiedu mylėjosi, bet negalėjo sykiu gyventi, nes įstatymai jiems nepavilijo — nedavė persiskyrimo. Wolter susilaukė dvejetainį kūdikį ne nuo savo oficiališkiojo vyro, bet nuo žmogaus, kurį jinais mylėjo. Ir štai, negalėdama taip gyventi: būti vieno pačia, o kita mylėti, nusprendė pati nusinuodiyti. Vienok jinais savo kūdikius karštai mylėjo ir nenorėjo jų palikti. Todėl pirmiau uždavė nuodų kūdikiams, o paskui pati išgėrė. Kūdikiai, kaip silpnėsni, tuojau mirė, jinais dar ilgiau užsiliko ir daktarai ją išgelbėjo.

Dabar jinais pastatyta prieš teismo akis. Visuomenė ją apkaltina už nemoraliską gyvenimo vedimą, prokuroras apkaltina už žmogudystę ir reikalauja, kad jinais būtų mirtimi nušauta. Bet kasgi čia didžiausias kaltininkas? Niekas kitas, kaip tie patys įstatymai, pagal kuriuos dabar ją nori mirtimi nušauti. Jeigu įstatymais būtų buvę daleista jai gyventi su ta ypata, kurią jinais mylėjo, tai, be abejonės, nebūtų nei kūdikų nužudžius, nei pati bandžius nusizuodyti. Man rodosi, kad nelengva jai buvo duoti nuodų kūdikiams, kuriuos jinais taip karštai mylėjo ir nenorėjo palikti, kad paskui svetimi juos stumdytų. Bet teismas į tai nepaiso.

O kiek tokių atsitikimų būna, tai baisu ir pamislyti!

(Svenčioniškis).

Pigus maistas.

Nereikia nei priordinėti, kad moterų akys nušvinta, kada pradėd kalbėti apie pigų maistą. Pigus maistas, pigus pragyvenimas — tai karščiausioji moterų svajonė, kuri, betgi, ant nelaimės nesipildo. Maistas brangsta, pragyvenimas brangsta ir atliekamo pinigų darosi vis mažiau ir mažiau.

Kas bus? klausia daugelis moterų.

Ne, sesutės, mes neturime klausti, kas bus. Mes turime klausti, kas daryti, kad taip nebūtų? Juk jau nebe-galima pragyventi.

Aš pasakysiu: jeigu moteris nori pigesnio maisto, pigesnio pragyvenimo, tegul rūpinasi politika, tegul rūpinasi miesto rėda, tegul ima dalyvumą viešame gyvenime. Tegul kovoja.

Pirmas dalykas, kuriuo reikia rūpintis, norint kad maistas atpigėtų, tai reikalavimas įsteigimo miestavų krautuvių, kurios parduotų be pelno, ar tik su mažu pelnu.

Pigiausias maistas yra tose vietose, kur yra daug miestavų krautuvių, pačios miesto rėdos užlaikomu.

Tokių miestų, dėl paveiklumo, yra Budapeštas, Vengrijoje. Štai ką pasakojo to miesto majoras dienraščiui „Sun“ korespondentui:

„Prieš kelis metus Budapešte buvo įsteigta daug municipalų (miestavų) krautuvių. Įsteigta jos tokiose vietose, kur gyvena darbininkai. Kelios tokios krautuvių įsteigta miesto parkuose. Kadangi miestui nerūpėjo pelnas, tai tose krautuvių vietose viskas buvo parduodama pigiau ir maistas buvo sveikesnis. Suprantama, greitai ir privatiškos krautuvių turėjo paleisti tavorus pigiau ir tokiu būdu Budapeštas pasidarė pigiausiai perkamo maisto miestu. Paveikdamas, miestas užlaiko duonkepėklą, kurioj kasdien iškepana 40,000 svarų duonos. Miestas turi ir savo skerdyklą“.

Amerikoj nieko panašaus nėra. Amerikos miestuose viską tvarko, viską valdo, visur gspadoriauja stambūs kapitalas. Dabar matote, sesės, kad norint atpiginti maistą, reikia rūpintis priversti valdžią įkurti tokias krautuvių, kokios yra Budapešte. O priversti valdžią prie to galima tik tai tuomet, jeigu moteris pats rūpintis politika, šauks viešus mitingus, reikalauja balsavimo teisių, kas savo balsą prieš kapitalistų šeiminkavimą.

Geroji Dėdienė.

MOTERIMS NAUJIENOS

ŽINIOS.

Ar moterų balsavimas kenkia biznui?

Daugelis biznierių, kasžin kodėl, nepaprastai smarkiai protestuoja prieš suteikimą moterims balsavimo teisių. Jie įsikėlė sau galvon prietarią, kad tuomet, kada „hobos“ balsuos, ateis biznieriams blogiausi laikai.

Palaukit, vyrai! Mes sumušime jūsų argumentą.

Paimkite nors ir Kansas valstiją, kame moteris balsuoja. Paimkime pavietą Barton. Tenais ant kiekvieno vyro, moteries ir vaiko yra padėta bankuose \$200, nuo galvos. Farmeriai jau baigia išsimokėti skolas ir greitai ant jokios farmos tame paviete nebus užtraukta skolos. Ubagnamiuose nėra žmonių. Ubagnamiai, ta apgailėtina vieta, tušti.

Dabar pasakykit, ar moterų balsavimas kenkia biznui? Anaipol! Tame paviete, Barton paviete, žmonės pusėtinai laikosi prie pinigų.

Worcester, Mass.

10 d. sausio buvo suaukta moterų susirinkimas su tikslu sutverti naują moterų organizaciją — Sąjungą Moterų Rymo Katalikių. Reikia pastebėti, kad tos sąjungos tvėrėjos turėjo suvažiavimą 1914 metais Chicagoj sykiu su klerikalais.

Moterų prisirinko veik pilna svetainė. Susirinkimą vedė kun. Vasiliauskas. Labai keistai išrodė, kad kunas negalėjo atsikelti, bet atsisėdęs aiškino tos sąjungos programą ir taktiką. Po paaiškinimo susitvėrė kuopa iš apie 150 narių.

Gera pradžia. Kaslink tos sąjungos konstitucijos, ant kiek man teko sužinoti, tai ant popieros yra gera. Pirmą vietą užima apšvietos platinimas, pašelpa ligoj ir posmertinė. Tik gaila, kad tos sąjungos narės be Romos agentų nieko negali veikti. Tiesa, nekurišios merginos buvo maniusios apsieiti be Romos agentų pagalbos (norėjo vienos sutverti tą kuopą), bet kun. Jakačiūni tas labai nepatiko, kad tas nelemtas sutvėrimas (merginos) nori tokį darbą atlikti, tai pradėjo jas su savo „botagu“ pliekti per šonus. Daugiausia kliuvo A. Jakačiūtei, A. Aniuoliauskiutei ir kitoms. Bažnyčioj jas išvadino sufragistėmis, socialistėmis, paklydėlėmis, tautam panašiai. Mat, kunigėlis bijo, kad nuo jo davatkų tos bedievės dievo nepavogtų.

Girdėjau, kad pavasarį Worcesterį atsibus tos Sąjungos seimas. Kada moterų progresistų bus seimas? Laikas būtų jau apie tai pagalvoti. Liaudies Vergė.

„Atsiminė“.

Spartansburg, S. C. — 1911 m. tapo nuteista ant viso amžiaus negrė Ona Drumond už užmušimą savo vyro.

Šiomis dienomis gubernatorius ant jos susimylėjo ir paliepė paleisti; bet pasirodė, kad ta moteris jau du metai atgal, kaip kalėjime mirė. Vėlai atsiminė...

Anglija maldauja moteris, kad leistų savo vyrus ir sūnus karėn.

Jau buvo „Laisvė“ minėta, kad Anglijos moterų dauguma veda agitaciją neleisti savo vyrų ir sūnų ant karės lauko. Matoma, ta agitaci-

ja atsiliepė ant visuomenės nes dabar valdžia išleido atsisaukimą, kuriame maldauja, kad moteris leistų savo vyrus ir sūnus ant karės lauko. Tame atsisaukime sakoma, kad joms bus didžiausia garbė, nes būsianti išgelbėta tėvynė ir jų pačių namai.

Taip, bus garbė, kuomet motina neteks sūnaus, kuris ją dabar maitina, bus garbė, kuomet moteris neteks savo vyro ir turės su mažais kūdikiais elgėtauti. Už tuos visus vargus patrijotai žada garbė, bet jie patis tos garbės nenori įgyti.

Laukiama senelės Jones.

Kaip žinoma, senelė Jones visa laiką praleido Colorado ir Ohio streiko distriktuose. Dabar jinais važiuoja į New Yorką ir duos apyskaitą iš streikininkų veikimo.

Gspadinų „mobilizacija“.

Vokietijos laikraštija užima labai svarbiu klausimu — gspadinų „mobilizacija“. Kaip laikraštija, taip ir visokios draugijos šaukia gspadinų mitingus ir aiškina, kaip valgius gaminti, kadangi trūksta maisto. Didžiausiose Berlyno svetainėse moterų organizacijos daro mitingus. Profesoriai, mokslo vyrai, aiškina receptus, kaip gspadinės turi valgius gaminti laike karės. Iš to visko pasirodo, kad Vokietijai gresia badas ir patrijotai mano išsigelbėti nuo bado tuomi, kad gspadinės išmokins pagal „karis-kus receptus“ valgius gaminti.

Sako, kad kaizeris liepęs jam duoną duoti sumaišytą su bulvėmis. Mat, tuomi norima parodyti, kad tokia duona yra labai gera, nes jis ir pats ją valgo.

Nenori pasiduoti.

Jau buvo minėta, kad New Yorko „mokyklų departamento komisijonierius išleido isakymą priimti motinas mokytojas, kurių kūdikiai susilaukė dviejų metų amžiaus. Bet New Yorko mokyklų direkcija nepripažįsta komisijonieriaus įstatymo ir elgiasi savotiškai. Direkcija sako, kad patol neprimisianti motinų — mokytojų, pakol tas įstatymas nebūsis pastatytas ant tvirtų pamatų.

Nenori pasiduoti ir augštesnei valdžiai...

125,000 moterų bedarbių New Yorke.

Bedarbių armija kasdien vis auga. Dabartinio laiku New Yorke skaitoma 562,700 bedarbių, tarp kurių 125,000 moterų. Sykiu su bedarbių augimu, didinasi ir prostitucija. Miestas apie bedarbius nei kiek nesirūpina, bet kad panaikinti prostituciją, tai, be abejonės, pradės rūpintis. Dar niekad nesigirdėjo tarp moterų tiek sauzūdysčių, kaip dabar. Mat, badas prie visko priverčia.

Nusižudė studentė.

Boston, Mass. — Studentė moterų kolegijos, Collinsville, Conn., A. Brown nusinuodijo. Jinai per visą laiką dirbo ir mokinosi. Toks gyvenimas išvedė iš kantrybės ir nusinuodijo.

Persipjovė sau gerkle.

Rochester, N. Y. — Marijona Svedam, 23 metų amžiaus, įėjo į maldymosi kambarį ir britva persipjovė sau gerkle. Giminės rado ją bemirštančią. Jinai buvo pagelbininke mokytojos pradinėj mokykloj ir rengėsi įstoti į Columba universitetą. Priežastis sauzūdystės nežinomos.

KORESPONDENCIJOS.

L. S. S. 19 IR APIELINKIŲ KUOPŲ DRAUGAMS.

Kaip žinote, L. S. S. IV rajone susitvėrė Propagandistų Ratelis, kurio tikslas — laimėti socializmo moksle. Vienas P. R. skyrius randasi Brooklyne, o antras — Newark. N. J. Lekcijos skaito C. Herman - Purvis, geras socializmo žinovas. Tiesa, nors lekcijos per daug plaučios ir per vieną vakarą jočių būdu negalima nuodugnai išgildinti, nes trūksta laiko, bet visgi suteikiama nors informacijos. Klekman teko ant tų lekcijų lankyti, tai daug įėjau naudingų žinių.

Draugai, mūsų pareiga visur ir visados skieisti tarė darbininkų klesinį susipratimą. Kad pasekmingai ir neklaidingai tą darbą varyti, mes patįs turime gerai pažinti tarptautinio socializmo principus ir taktiką. Visiems aišku, kad pas mus Sąjungoj trūksta agitatorių, prelegentų ir šiaip veikėjų. Mūsų dirva plati, tik reikia darbininkų, kad ją apdirbtų. Mes negalime visą agitacijos darbą suversti ant kelių draugų-veikėjų; mes visi turime bendrai dirbti. Nereikia tikėtis, kad ateis iš dangaus Mesijosius ir išgelbės darbininkus iš dabartinės vergijos. K. Marksas pasakė: "Išsiluosavimas darbininkų klesos, prigrūdi nuo pačių darbininkų". Todėl, draugai, stengimės kuo daugiausia žinių įgyti. Mes privalome lankyti ant P. R. lekcijų. Lekcijos skaitomos kas antras utarinakas vakarais Tautiškaime Name. Kada lekcijos atsibūna, visuomet yra pranešimai "Laisvė" vietinėse žiniuose. Šeštą iš eilės lekcija atsibūna 26 sausio, 8 val. vakare, Tautiškaime Name. Tema: "Klesų kovos teorija". Visi draugai privalote atsilankyti.

A. Jurevičia.

Mahanoy City, Pa.

28 d. gruodžio čia užsimušė Jonas Kovukas, nukridamas 255 pėdas žemyn. Priežastis — tai neaptverimas tos skylės. Mat, kompanija visai nesirūpina apie darbininkų gyvastį. Bet kas svarbiausia, kaip tik atsitiko nelaimė, tai tuojaus kompanija paliepė užtaisyti tą vietą. Mat, bijo, kad negalėtų prikišti.

Velionį norėta palaidoti su bažnytinėmis ceremonijomis. Bet kada nuėjo pas kuniga, tai jis pareikalavo \$30 ir dviejų liudininkų, kurie paliūdėtų, kad velionis buvo geras parapijonas. Tokiu būdu kunigas neteko \$30, nes velionį tiesiai nuvežė ant kapinių. Velionis priglūdo prie L. S. S. 46 kuopos.

C-kas.

So. Boston, Mass.

Brooklyn Cooperage Co. vis dar nesitaiko su savo darbininkais. Boseliai gauda ant gatvių streikerius ir bando įkalbėti darbininkams, kad grįžtų prie darbo. Bet mes nutarėm laikytis iki paskutinio. Nors jau nemažai panesėm skurdą ir vargą, stovėdami septynis mėnesius ant kovos lauko prieš kapitalistų poziciją, vienok dvasioji nenupuolėm ir tikimės, kad kovą laimėsime, jeigu tik organizuoti darbininkai taip mūsų šelpa, kaip ikišiol šelpė. Mes skaitome už nuodėmę lenkti sprandus prieš tuos, kuriuos mes penim.

Meldžiame draugų ir draugijų sušelpiti pagal išgalę ir padėti nulaudyti kapitalistams ragus.

Aukų pereiną savaite gavome nuo šių draugijų: Sv. Kazimiero Kar. draugystė iš Haverhill, Mass., aukavo \$5.00, Lietuvos Dukterų ir Sūnų draugystė iš Cambridge, Mass., \$10.00 ir kasos ir \$4.13 nariai suauka-

vo. Už aukas tariame širdingą aciu.

Taipgi širdingą aciu tariame toms redakcijoms, kuriuos aukauja laikraščius. C. Tamulionis.

Montello, Mass.

Jau daug sykių buvo "Laisvė" rašyta apie šv. Roko parapiją, kad eina kova su kunigais, bet kad dabar ta kova eina prie galo, tai neprosalį bus apie tai plačiau paminėti.

Šv. Roko parapijos parapijonai veda kovą su Romos trusto agentais jau 15 metų. Kada tapo bažnyčia pastatyta, tai parapijos komitetas viską valdė ir kunigai nieko negalėdavo padaryti. Suprantama, kunigams tokia tvarka nepatiko, ypatinai, kad bažnyčia vyškūpi neaprašyta, todėl ne vienas kunigušis turėjo kraustytis iš Montello ir tankiai bažnyčia būdavo be kunigo.

Laikė mitingų kunigas irgi nieko negalėdavo padaryti, nes kiekvienas parapijonas turėdavo lygų balsą ir sprendavo taip, kaip jam geriau išrodydavo. Susipratę parapijonai visuomet parodėdavo kunigų politiką ir stengimasi užgriebti ir savo rankas parapijos valdymą.

Kunigai, matydami, kad jau nepergalės parapijonų, sumanė kitoki būdą kovoti. Susitarė su airių kunigais ir paliko šv. Roko parapijos bažnyčia tuščia. Apart to, kokių tai būdų išėmė ir pinigų iš bankos, kurie buvo padėti ant parapijos komiteto vardo.

Kada šv. Roko bažnyčia liko tuščia, tai kunigas susirinko savo šalininkų, išsiklaše kitoj vietoj sklepą, pašventino ir užvardijo tuom pačiu vardu, kaip ir vakare, Tautiškaime Name. Tema: "Klesų kovos teorija". Visi draugai privalote atsilankyti.

Kada šv. Roko bažnyčia liko tuščia, tai kunigas susirinko savo šalininkų, išsiklaše kitoj vietoj sklepą, pašventino ir užvardijo tuom pačiu vardu, kaip ir vakare, Tautiškaime Name. Tema: "Klesų kovos teorija". Visi draugai privalote atsilankyti.

Senosios parapijos parapijonai pavedė visus dalykus komitetui ir užvedė bylą su kunigu. Komitetas vis pasakojo, kad dalykai eina labai gerai ir kad viskas bus laimėta. Parapijonai laukė. Bet štai, pasirodė visai kitaip. Vieną dieną suaukia komitetas susirinkimą ir praneša, kad advokatas reikalauja parašų ir kurie tiki į bažnyčia, lai pasirašo, o kurie netiki, lai nesirašo.

Suprantama, dauguma laisvesnių parapijonų nesiraišė. Kada jau buvo surinkti parašai, tai komitetas pranešė, kad tik tie turi balsą, kurie pasirašė. Reikia, jau "bedievius" atskiria nuo parapijos. Toliaus paaiškėjo, kad senosios parapijos komitetas pučia į vieną dūdą su kunigu naujosios parapijos.

Kada reikėjo už kleboniją takso mokėti, tai komitetas visai tylėjo. Tuom tarpu kunigas takso užmokėjo. O paskui nuėjo į policiją ir su policija atlupe klebonijos duris ir įėjo gyventi.

Kada parapijonai apie tai sužinojo, tai suaukė mitingą ir išrinko dar tris žmones, kurie išstirtų dalykų stovį.

3 d. sausio buvo parapijos mitingas. Pareikalauta, kad išrinktoji komisija išduotų raportą. Vienas iš tos komisijos narių nupiešė visą dalykų stovį, nurodė senoj komiteto pasielgimus, pasakė, kaip jis eina išvien su kunigu naujosios parapijos ir t.t. Tas raportas baisiai nepatiko šalininkams naujosios bažnyčios.

Reikia dar pastebėti apie tą bylą, kuri yra vedama už išėmimą iš banko \$800. Senasis parapijos komitetas tvirtino, kad byla bus laimėta ir pinigai bus sugrąžinti parapijai, bet visai nepasakojai parapijai. Pasirodo, kad tie pinigai bus sugrąžinti naujai parapijai. Tai gi senosios parapijos komitetas pasamdė advokatą, kad

iššieškoti naujai parapijai pinigų. Ar tai ne gudri politika?

Jau daug visokių neteisbių iškelta į aikštę, bet dar tikimės daugiau iškelti.

Senas Parapijonas.

Mahanoy City, Pa.

Neseniai pas mus atsibuvo keturiasdešimčių atleidai. Per tuos atleidus kunigai ne tik didžiausias pyktas kelia, bet ir svarsto, kaip savo parapijonams geriau akis apdūmti, kaip juos pasekmingiau išnaudoti ir t.t. Per tuos atleidus suvažiuoja iš visų pusių daugybė kunigų, geria, valgo ir kiekvienas sūkia, kad per tuos atleidus parapijonai gauna "zupelnus atpuskus". Suprantama, tamsesnieji parapijonai, kurie dar tiki į tuos "zupelnus atpuskus", bėga į bažnyčia, o ten juos kunigai malkina, suteikdami tuos "atpuskus" ir už tai reikalauja tik... pinigų. Keturiasdešimtės — tai kunigų puota, o parapijonų kišenų patuštinimas ir proto apkvailinimas.

Zmonių pilna bažnyčia, visi karštai meldžiasi, visi tiki, kad apturėję "zupelnus atpuskus" yra šventi. Bet štai atsistoja kunigėlis pamokslą sakyti. Nespėjo persižengnoti ir tuojaus pradėjo bjauriausiais žodžiais keikti tuos, kurie laisvai protą, kurie jau nenori tikėti į tuos "zupelnus atpuskus", bet jieško tikros teisybės. Kunigėlis visa gerklę pradėjo šaukti: "Kokie jūs esate katalikai arba krikščionys ir kaip jūs dievas gali palaiminti tokioj dienoj, kaip šiandien, kur po nas dievas suteikia tikstančiais atleidų, o jūs išdrįstate priešintis savo dvasiškam tėveliui, šios parapijos valdytoji ir dargi su dvasišku tėveliui provą vedate! Ar tai gražu taip daryti? Už tokius darbus jūs laukia ne "zupelnai atpuskai", bet amžinas pragaras! Kur jūs gausite iširšima, besipriesindami savo dvasiškam tėveliui? Pasizvelgkite, kiek šiandien gerų katalikų bus iširšta nuo sunkiausiu nuodėmių, o kur jūs pasidėsite? Kas jūs iširš ir paluosuos nuo pragaro gelmių? Jūs jau kabote, kaip ant siūlo ir tuojaus atsidirsite pragare! O vis už tai, kad neklausote savo dvasiško tėvelio, provojatės su juomi ir patįs nežinote už ką. Jūs turite atsiminti, kad kunigas yra nuo dievo paskirtas, kad jus valdytų. Jūs turite atsiminti, kad bažnyčia, visi turite, kurie priklauso prie bažnyčios, tai yra dievo turtai, o kunigas — tai jų turtų užveizda. Ką jūs aukaujate bažnyčiai, tai aukaujate pačiam dieviui per kunigo rankas. O dabar jūs neaukaujate, neduodate aukų dieviui ant garbės, bet einate prieš savo dūšių ganytoją, skūndžiate jį, traukiate į teismus!"

Cia jau ir pasirodo, kad mūsų kunigai ne dūšias gano, bet auksinius versius, kurie jiems daug brangesni, negu nuskurėlių dūšios. Toliaus vel kunigas šaukė: "Jūs išdrįstate reikalauti nuo kunigo tų dalykų, kurie yra šventi ir jau dieviui atitevi!" Bet čia jau avelės neiškenkė ir pradėjo ant visos šventos bažnytelės blaui: "Meluoji tu, grinoriau, meluoji, tu, šveicariškas sūri! Dar nespejai šveicariškas sūris nuo stoties parsivežti, o jau pasakoji apie ką ir už ką mes provojamės! Pirmiau sūrius nuo stoties parsivežė, o jau tuomet pasakok už ką mes provojamės. Mes provojamės už tą turtą, kurį čia per 30 metų sukrovėm kruvinai dirbdami, o dabar tą mūsų turtą nori atimti! Ar tai toks kunigi geras darbas, kur sveiktas turtas pasisavinama?"

Iš to visko pasirodo, kad mūsų dvasiškija eina prie liepto galo, tik nežinia, ką

tuomet darys, kaip liepto galą prieis? Ar tik nebus visai nustumta? Dabar jie grieblasi už paskutiniųjų ir laikosi, kad tik nepriejus prie liepto galo. Dabar jie provojas su parapija už tuos rūmus, kuriuose pinigai skamba. Mieli broliai ir seseris, pabandykite kitaip su kunigais elgties, tuomet jie nesiprovos su jumis ir nenorės tų rūmų, kurie dabar jiems taip brangūs, nes tuomet jie bus tušti. Dabar jūs jiems duodate pinigų, o jie tais pinigais su jumis provojasi.

Tik pagalvokite, broliai ir seseris! V. Z.

IS ARGENTINOS.

Berisso, F. C. S.

Pastaruoju laiku vietos lietuviai buvo nesvietiškai sujudinti. Mat, susilaukėm "Keleivio" N44 ir ten kokis tai "Kaštonas" aprašo, kaip vietos lietuviai gyvena. Už vis labiausia užsirūstino, kam, girdi, reikia korespondencijas rašyti ir dar apšmeižti "ženočius". Mat, čia randas iš vedusių tokių, kurie už teisybės žodį labai pyksta. Girtuoklystė, kazyraviavimas, savo žmonių mušimas ir paleistuvaviavimas skaito geriausiu ir linkniausiu užsiėmimu. Bet jeigu kas apie jų tuos darbelius parašo, tai, viešpatie, išgelbėk! Reikia pastebėti, kad "Kaštonas" toli gražu ne viską aprašė, bet visgi vedusieji labai įsižeidė. Jis savo korespondencijų paminėjo, kad vedusieji palaikymu pašelpinės dr-stės "Vargdienio" visai nesirūpina, bet tik girtuokliauja, kazyraviavo ir savo žmonas muša. Už tai ženočiai taip įsiuto, kad nekuriems pavieniams norėjo galvas sudaužyti. Nors moteris buvo nepaliesios, bet dar užtartos, vienok ir jos žadėjo korespondentui kaulus sulaužyti.

Buvo puolus nuožūra ant J. S. Petronio, būk jis tą korespondenciją rašęs ir jau dauguma rengėsi šonkaulius sulaužyti, bet kad po korespondencija pasirašęs "Kaštonas", o ne J. S. Petronis, tai dar susilaukė.

13 d. gruodžio įvyko visuotinas L. S. D. "Vargdienio" susirinkimas, kuriame dalyvavo 35 ypatos. Buvo paskirta apsvietos reikalavimas 80 pesų. Nutarta užprenuoti sekantiems metams 2 ekz. "Kovos", 2 ekz. "Keleivio" ir 2 ekz. "Laisvės". Taipgi nutarta nupirkti knygų.

Kada buvo kalbama apie knygų nupirkimą, visi vedusieji, nors nenoromis, bet visgi balsavo už nupirkimą, išskyrus T. D. Tas žmogelis, nors ir moka skaityti, bet pats neskaityti ir nori, kad kiti neskaitytų. Už tokį darbą jis buvo gerokai pakritikuotas, tai iš to piktnuobėgavo ir karėiamą ir pradėjo gerti. Kada jau akyse pasidarė žalia, tai pradėjo peštis. Tas amatas jam labai sekasi.

Mūsų jaunimui nereikėtų imti pavyzdį nuo senųjų lietuvių, bet parodyti pavyzdį gyvenimą.

Draugystė "Vargdienis" ikišiol labai puikiai gyvavo. Jeigu tik draugai darbuosis, tai ir toliaus gerai gyvuos.

Todėl, draugai, darbuokitės!

Visų Draugas.

Jersey City, N. J.

Sausio 10 d. atsibuvo D. L. K. Algirdo pašelpinės draugijos metinis susirinkimas. Nors minėta draugija suorganizuota ant grynai pirmieviškų pamatų, tačiau visgi randasi keliatas tokių narių, kurių protas ir darbai nei kiek nesiskiria nuo Afrikanos beždžionių. Ir suprantamas dalykas, kuomet prisitenka tokių, keistų žmonių į susirinkimą, tai negalima ir norėti, kad viskas apsiiektų kuoramiusia, nes tokie žmonės vien dėl to tik ir eina į susirinkimus, kad

pasitaikys progai gauti ką nors iškoloti - išplūsti arba ir kokią ten kitą nedorybę papildyti. Ir štai, laike viršminėto susirinkimo, fanatikai sukėlė tokį lėrmą, kad tik per plauką neįvyko kraujo praliejimas. Vienas sužvėrėjęs fanatikas V. R. kas turėdamas piktumą ant M. J. Iškausko už korespondenciją, pakurstytas savo šalininkų, po du atvejus kėsinosi sudaužyti jam galvą, tik, žinoma, M. J. Iškausko draugai jį sulaukė ir, pagaliaus išmetė iš svetainės. Man, rodos, draugija turėtų atkreipti daugiau atydos į tokius narius: privesti juos pildyti draugijos priimtasi taisyklės, o jei ne, tai pašalinti iš draugijos. Pagaliaus ir pati draugija turėtų paliuot vartojus savo senus pa-pročius, kurių dar ir šiandien karštai laikosi. Visu-pirmu, D. L. K. Algirdo draugija privalo pašalinti iš savo tarpo tuštinimą baččių per bertaininius ir pusmetinius susirinkimus. Ger-ti alutį ir skambinti stiklais laike susirinkimo, tai vienas iš negeistiniausių apsiereikimų, kadangi tos bačkutės tankiausiai ir esti priežastim visų tų suiručė, kurios kartas nuo karto atsikartoja, nes yra tokių narių, ką vien tik dėl to ir ateina susirinkimam, kad gaus uždyką prisigerti alaus, o prisigėręs, kelti betvarę.

Dvikojis.

Cherry, Ill.

2d. gruodžio, 1914 m., L. S. S. kuopa ir šv. Juozapo draugystė suaukė visuomenišką susirinkimą, kad apkalbėtų, kaip pasekmingiau rinkt aukas nukentėjusiems nuo karės. Susirinkimas išrinko komitetą, kuris rinks aukas. I komitetą įėjo šios ypatos: F. Viebaras, M. Kisielius ir J. Grigalavičia. Taipgi nutarta parengti balų. 31 d. gruodžio atsibuvo balius su prakalbomis ir skrajojančia krasa. Kalbėjo J. Grigalavičia apie dabartinį Lietuvos padėjimą ir ragino lietuvius aukauti L. S. F. Viskas labai gražiai pavyko. Pelnė nuo baliaus atliko \$76. Juozas Grigalavičia.

Pittsburgh, Pa.

10 d. sausio buvo bedarbių prakalbos. Žmonių prisirinko pilna svetainė. Kalbėta angliškai, lenkiškai, rusiškai ir itališkai. Gaila, kad mūsų lietuviai taip atsilikę ir neturėjo savo kalbėtojo. Vi-si kalbėtojai nurodė, kad nereikia melsti ir prašyti dievo geresnių laikų, bet organizuoti ir protestuoti prieš bedarbės šmėklą. Nutarta parengti didelę bedarbių demonstraciją ir reikalauti darbo arba duonos.

Vilko Burdingierius.

Easton, Pa.

Mūsų lietuviai pusėtinai atjaucia nukentėjusiems Lietuvoj nuo karės. Išrinktas aukų rinkimui komitetas jau išsiuntė L. S. F. kasieriui K. Sidlauskui apie \$50.00.

8 d. sausio Laisvės draugystė paskyrė iš savo įzdo \$25.00.

10 d. sausio per drg. L. Pruseikos prakalbas surinkta apie \$15.00. Atsižvelgiant į dabartinį bedarbę, tai reikia ištarti širdingą aciu už tokį aukavimą.

Reikia pažymėti, kad tos visos aukos tapo surinktos per pasidarbavimą mūsų draugų. Bet kur mūsų "romiečiai" ir kodėl apie juos nieko negirdėti? Man rodosi, kad daugiau badą kencia "romečiai", negu kokie pirmieviai. Tiesa, jie irgi darbuojasi. Kada socialistai ką nors parengia, tai ir "romiečiai" tą dieną pasirūpina ką nors parengti, jeigu jau nieko nesugalvoja parengti, tai nors kokia "šventoji" draugystės mitingą suauka, kad tuom užkenkus socialistams.

Gėda taip elgtis. Preskys.

So. Boston, Mass.

9 d. sausio Lietuvos Dukterų ir Sūnų draugystė surengė vakarą su perstatymu. Buvo sulošta "Kurčias Zentas". Aktoriai savo užduotis atliko labai gerai, tik reikia patėmyti, kad kitą sykį apžiūrėtų savo "pantalo-nus", ir jei trūksta guzikų, tai kad išitų. Toks neapsižiūrėjimas pas mus atsitinka labai tankiai.

Po lošimui Birutės Kanklių choras sudainavo keliatą dainelių, gaila, kad trūko vyriškų balsų. Paskui prasidėjo šokiai.

Publikos buvo nemažai ir visi ramiai užsilaukė.

Kybartų Ponaitis.

Waukegan, Ill.

4 d. sausio buvo Liet. Teat. Dainorių draugijos vakaras. Sulošta veikalas "Pirmi Zingsniai". Lošimas išėjo nebloginai, nors ir buvo klaidų, bet jau jų neminėsiu. Publikos buvo pilna svetainė ir visi ramiai užsilaukė. Pagirtina, kad lietuviai pradeda judėti.

Tiesa, yra iš lietuvių ir tokių, kurie daugiau nieko nežino, kaip tik karčiamą ir peštynes, o paskui atsiduria net belangę, bet apie tokius nei nekalbėsiu.

Waukeganietis.

So. Boston, Mass.

"L." N2 tilpusioj kores. sakoma, jog tarpe 60 kuopos narių radosi viena ypatą, kuri reikalavo, kad kuopos parengtoje vakarieneje būtų svaigančių gėrymų.

Drg. M. Plepys mums rašo, kad panašiai šnekėjusios ypatos nebuvo. Kuopos mitinge apie tai nieks neužsiminė.

Ir dalyvavusių toj vakarienej buvo ne 200, bet 70.

Providence, R. I.

D. L. K. Gedimino draugija, 3 d. sausio parengė "Lietuvišką vakarą", su įvairiais pamarginimais: dainomis, deklamacijomis ir monologais. Vakaras buvo parengtas be įžangos, užtai publikos prisirinko pusėtinai būrelis be skirtumo lyties ir pažiūrų. Rengėjai stengėsi užganėdinti publiką kogeriausiais, bet neturėdami "gerų artistų", užsigandino tais pačiais "dainoriais", deklamacijomis ir monologais; žodžiu sakant, kas norėjo savo "gabumą" parodyti, tas galėjo kraustyties ant stiečiaus. Didesnė pusė to vakaro programos išpildė socialistai, nežiurint, kad jie yra tos pačios dr-jos nekurių ypatų šmeižiami.

Buvo ir kolektojujama dėl nukentėjusių nuo karės lietuvių, bet "programa" vedėjas nepaaiškino susirinkusiems kiek surinkta pinigų.

Buvo manyta sutverti dainininkų choras, bet dėl stokos vienybės ir neparankumo, vėl viskas aptilo - ap-rimo — pasiliko po senovei.

M. B. V.

Shirley, Mass.

Mūsų mieste darbininkai dar gali užsidirbti ant duonos kasnio, bet neturi vilnų kirpiko, tai prieš Kalėdas atsilankė iš Lowellio kirpikas užkvietė visas davatkas bažnyčia, kad pasipelnyt. Mat, ir kunigėlis supranta kur galima pasipelninti.

Kipšelis.

Nashua, N. H.

Cionai nors ir gyvuoja L. S. S. 192 kuopa, bet ją katalikai kaip pradėjo bombarduoti, tai daugumą ir narių išbombardavo; pasiliko vos penki ir tie tarp savęs pjau-nasi. Labai sunku kas nors veikti, kuomet nėra tarp draugų sutikimo. Tiesa, dar norima surengti ant 30 dienos, sausio prakalbos ir norima užkviešti kalbėti drg. M. Akelaitį iš Norwoodo. Geistina, kad nors tas sumany-mas įvyktų.

Dauguma vietos lietuvių daugiau nieko nežino, kaip tik karčiamoj sėdėti. Bet kas svarbiausia, kad tūli-

"socialistai" irgi neatsilieka. St. Guzevskis.

Plymouth, Pa.

6 d. sausio atsibuvo pamaldos ir kunigas visokiais žodžiais išplūdo pirmievius; už vis daugiau kluvo socialistams. Motinoms liepė mušti savo vaikus, kurie eis ant socialistų prakalbų arba dalyvaus chore. Socialistus išvadino Erodais. Girdi, Erodas buvo žmogžudys, paleistuvis, o socialistai jo pėdomis eina ir yra Erodai.

Pasirodo, kad mūsų kunigėlis ima lekcijas pas kuniga Bimbą pamokslų sakyti ir jam tas sekasi, nes nei kiek nebloginai už kuniga Bimbą pamokslą pasakė.

Gabus kunigėlis...

Sakalas.

Jersey City, N. J.

Nespėjo nauji metai pasirodyti, o jau vaidu turime užtektinai. 8, 9 ir 10 d. sausio buvo draugystė metiniai susirinkimai ir, suprantama, neapsiejo be vaidų.

8 d. sausio šv. Jurgio draugijoj jau patįs katalikai pradėjo kuniga "kryžiuoti". Sako, kad esąs neprieinamas parapijonams. Reikia pažymėti, kad mūsų kunigas užlaiko katalikus taip, kaip rusų caras savo kariūmenę.

9 d. sausio atsibuvo šv. Jo-no Krikštytojo draugystės susirinkimas. Čia vėl katalikai pakėlė triukšmą, būk socialistai laike mišių kontroliavę draugystės knygas ir tokiu būdu griauja jų katalikišką tikėjimą. Reikia pastebėti, kada katalikai sukelia triukšmą, tai dauguma laisvamanių apleidžia sve-tainę. Todėl pirmininkas liepė visiems katalikams eiti į kitą pusę svetainės ir ten laikyti mitingą apie socia-listus.

10 d. sausio atsibuvo D. L. K. Algirdo draugystės mitingas. Čia vienas plikas katalikas pakėlė triukšmą, būk socialistai draudžia jam pėtyčioj mėsa valgyti.

Brolau, valgyk, kiek tik tavo žiaunys apima!

Visų draugijų narys.

BOSTONIEČIŲ ATYDAL.

23 d. sausio L. S. S. 162 Bostono kuopos bus vakaras Lietuvių Svetainėj, kampas E. ir Silver St., So. Boston. Pradžią 7:30 val. vakare. Bus sulošta juokingas veiklas "Dėdė Atvažiuo". Įžanga vyrams 35c., moterims 25c.

24 d. sausio minėtos kuopos atsibuvo metinis mitingas 10 val. ryte, 112 Salem St., Boston, Mass. Minėtam susirinkime bus išduota iš parengto vakaro apyskaita. Geistina, kad visi draugai atsilankytų ant minėto susirinkimo. E. K. Stupelis.

23 d. sausio L. S. S. 162 Bostono kuopos bus vakaras Lietuvių Svetainėj, kampas E. ir Silver St., So. Boston. Pradžią 7:30 val. vakare. Bus sulošta juokingas veiklas "Dėdė Atvažiuo". Įžanga vyrams 35c., moterims 25c.

24 d. sausio minėtos kuopos atsibuvo metinis mitingas 10 val. ryte, 112 Salem St., Boston, Mass. Minėtam susirinkime bus išduota iš parengto vakaro apyskaita. Geistina, kad visi draugai atsilankytų ant minėto susirinkimo. E. K. Stupelis.

K. NAVICKAS

"Laisvės" agentas Montello, Mass. ir apielinkės. Pas jį galima užsirašyti "Laisvę" ir užsimokėti pinigų. Taipgi jis yra ir apgarsinimų agentas.

"Laisvės" Adm.

LIETUVOJE.

(Ištraukos iš laiško.)

Sintautai, Naum. pav.
Rašoma F. Bukšnui i Springfield, Ohio. — Kada vokiečiai atėjo pas mus, tai žmonės ėmė šnekt, kad jie išsigabens visus jaunus vyrus i karę arba į žemę dirbt. Tai daugelis išbėgiojo, bet mes niekur nėjom. Kaip vokiečiai atėjo, tai nieko nedarė — nei seniems vyrams, nei jauniems, tik pradėjo rinkti gerus arklius, karves ir tt.

Kada rusai vijosi vokiečius, tai ir pas mus užkluvo. Rusai stovėjo visą savaitę. Buvo bjauru. Stuboj utelių prileido, kad baisu.

Apie Griškabudį, Sintautus ir Naumiestį daugelio jau visas pačios sušėta. —

Vabalininkai, Panėv. pav.

Rašyta Perekslytėm i N. Abington, Mass. — Pas mus buvo jau dvi mobilizacijos žmonių ir arklų.

Aštuonius vyrus išvarė Panevėžio kalėjiman ant trijų mėnesių, už tai, kad negėrai saugojo gelžkeli. Apleido besaugoję, nesulaukę pamainos (kitų saugotojų ateinant). Dabar reikia visiems važinėti ant stulks, net ir moterims. Važiuoti tankiai reikia labai toli. Dabar viskas dvigubai pabrangę, kas reikia pirkti, o kas parduoti — visiškai atpigę. Ir metai pėnai buvo visai blogi.

Pas mus renka dėl sužeistųjų kareivių plostius, pančias, pirštines ir tt. Pinigų taip pat kolektoja visur, net bažnyčiose.

Pas mus uždraudė grajinti ir dainuoti. Verkt valia, kiek nori. —

Šakiai, Naum. pav.

Rašoma Nevirauskui i Brooklyn, N. Y. — Mūsų kamps dar tebėra, kaip ir buvo sveikas, nors vokiečiai jau ir buvo užėmę mūsų brangią Lietuvą. Daugiausia nuostolių jie pridirbo apie Sintautus, Naumiestį ir Vilkaviškį, bet mūsų kamps dar išliko nuo tų baisių nelaimių. Jeigu dar kuomet nors vokiečiai pereitų per mus, tai būtų labai bloga. Vokiečiai dyvjios, kodėl pas mus taip daug jaunų vyrų namie, o ne karėje. Jie sako, kad pas juos, Vokietijoje, i "krigę" išejo visi, nuo 18 iki 60 metų. Iš mūsų krašto prisokai naėmė šešis ūkininkus su arkliais: Kalvaitį, Višinską, Užupitį, Sopalį ir Strapų. Jie turėjo vežti pamaitas nuo rusų armatos ir niekas dabar nežino, ar jie gyvi ar ne.

Per du mėnesius neturėjom pačtos, labai buvo liudna. Nežinojom, kas sviete dedasi.

Šakių prabaščių vokiečiai labai nuskriaudė. Padarė iškados ant 1,700 rublių. Daugumui ūkininkų visus geresnius gyvulius išvedė. Šakių ponai visi išbėgiojo i Vilnių, dar ir dabar nesugrįžta.

Kvietiško gm., Marijamp. p.

Rašoma A. L. Zolynui i Newark, N. J. — Dabar rusai mėsuoja apie Instertburgą, o vokiečiai bėga i Karaliaučiaus tvirtovę. Kaip pas mus buvo karė, tai mes visi bėvome Klevinės giriose. Taipgi ir gyvulius tenai nušarėme, nes namuose būtų iškėta atėmę.

16 d. rugsėjo suėdė mūsų amai. Tai buvo sėdama, iryto, degant namams, nusėsusė Marijono ir kai kurių mergina Katiliutė pėkšos, o tėvas raitas — vyko uršivaryst gyvulius i Klevinės girios. I ai kaip pradėjo kiečiai šaut i šautuvu, tai pas, kalpo raitas, nudūmė irias, o juodvi, neturėdamas kur dingt, parbėgo i ilgi stubas ir įlindo i ai kaip pradėjo kiečiai šaudyti iš kanuolių, tai Katilių namai užsi-

degė ir juodvi tenais susilaukė baisios mirties. Vokiečiai tyčia rūpinosi uždegt namus, manydami, kad rusai tenais pasislėpę. —

RED. ATSAKYMAI.

Brooklyniečiui, prisientu-
siam laiško iš Alvito. — Ne-tilps. Iš Alvito jau tilpo "L." seniau keli lygiai laišškai.

Martynui Kotieniui. Laiškas netilps. Mažai naujienų.

G. Kriauza, (Minersville). Laiškas netilps, mažai naujienų.

A. Savsky, (Elizabeth). Labai sunkiai įskaitoma. Negalėsime patalpinti.

PAJIESKOJIMAI.

Pajieskau draugo Antano Butvidio, Kauno gub., ūkmergės pav., Narbūčių kaimo. Girdėjau, kad gyvena Buenos Aires, Argentina. Kas žino, malonėkite pranešti.

P. O. Box 414, Argo, Ill. (4-5-6).

Pajieskau apsigėdimui suaugusios merginos arba našlės, nuo 30 iki 40 metų, ai esu 35 metų. Kurios nori apsigėsti, prašau susipažinti su manim. Adresas mano: Anton Savil, General Delivery, Minneapolis, Minn. (4-7).

Pajieskau apsigėdimui merginos, Aš esu 22 metų amžiaus, dirbu apt farmos ir noriu apsigėsti su dora mergina. Mergina turi būti nejaunesnė 18 metų, ir nesenesnė 22 metų amžiaus. Geitina, kad būtų laisvų pažiūrų ir mylėtų gražų gyvenimą. Atsiliaukite: George Kasparaitis, c/o Voyias Baynor, R. F. D. N. 2, Buck Co., Bristol, Pa. (4-7).

Pajieskau darbo prie kostumeriško kraiciaus. Kam reikalingas darbininkas, meldžiu atsiliaukiti tuojau. K. Strubelis, St. Clair, Pa. (4-8).

Pajieskau W. Mertinkeno. 3 mėnesius buvo pas mane ant burdo ir dabar nežina kur dingio. Jis man labai reikalingas, todėl malonėkite pranešti. O. Paulavičienė, Benton, Ill. Box 554, (4-8).

Pajieskau brolio Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pajieskau brolis Jono Šleiko, Kauno gub., Vilkmėrgės pav., Kupiškio miestelio. 4 metai atgal jis gyveno Brooklyn, N. Y., dabar nežinau kur. Kas žino, malonėkite pranešti. L. Šleikas, 29 Pilmore St., Rochester, N. Y.

Pasekmės paprasto "šalčio",

yra uždegimas orinių triušelių ir influenza, kurios tai ligos pagindo ilgą kovą. Kuo ilgiau apsauginimui ir palengvinimui skausmų ligonis turi žinoti, kad

Severa's Balsam for Lungs

[Severos Balsamas Plaučiams]

yra vienintelis gyduolis. Toji gyduolis žinoma jau suvirsu triadesimties metų, kaip pasekmėmingiausias vaistas nuo triušelių uždegimo užkimo ir kokiųsuo smauglio. Kaštuoja 25 ir 50 centų. Jai prie viršutinę ligų prisimėta dar peršalimas, tai reikia imti SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS (Severos Plokleles nuo Gripo Peršalimo). Kaštuoja 25 centus.

Teigpi neužmirškite

Severos Lietuviško Kalendariaus 1915 metų. Šita kalendarior galite gauti įsų aptiekoje arba rašykite tiesiai man.

Porkant gyduoles, suprantama, kad kiekvienas nori gauti geriausius vaistus, už tai prašykite tik Severos. Neimkite nei jokių užvauduotojų. Butinai reikalaukite mūsų išdirbtų vaistų.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Centro Vaidygo nko ištinka šios nardės:
Susiėsimų sekretorė K. Petrikienė, 176 Sands St., Brooklyn, N. Y.
Išdiniškė — knygė J. Benesėviliūtė, 120 Arustel Boul. Arverne, L.I.N.Y.
Turtų Sekretorė K. Yazminickiūtė, 156 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Su visais reikalais malonėkite kreiptis prie augščiau nurodytos vadybos. L.M.P.S.A. Sekr K. Petrikienė.

Centro Vaidygo nko ištinka šios nardės:

Pirminkas S. Yankus, 360 Newark St., Hoboken, N. J.
Pagalbininkas J. Krulkauskas, 21 Warwick St., Newark, N. J.
Sekretorius A. Zolynas, 2 Merchant Pl., Newark, N. J.
Išdiniškė P. Vaitėliūnas, 38 Farley Ave., Newark, N. J.
Išlo globėjai J. Dobins, 143 Jackson St., Newark, N. J.
II išlo globėjai A. Staknevičs, 71 Warwick St., Newark, N. J.
Su visais reikalais malonėkite kreiptis prie Sekretorius. Money order siųskite ant Išdiniško vardo Sekretoriui.

ADRESAI VIRŠININKŲ "LIETUVOS BALSŲ" DRAUGIJOS KENOSHA, WIS.

Feliksas Dapkus, 914 Jenne St., prezidentas.
Kazimieras Norbutas, 815 Jenne St., vice-prezidentas.
Pirminkas, 1055 Jenne St., protokolų raštininkas.
Kaz. Ariauskas, 818 Jenne St., finansų raštininkas.
J. Sereikis, 616 Market St., išdiniškė.
Kasos globėjai: J. Lečauskas, 607 Jenne St., J. Bagdonas, 322 Milwaukee Ave., J. Sukelis, 712 Park Ave.
Maršalka V. Rulinskis, 261 N. Chicago St., Pagalbininkas maršalkos J. Kasulis, 563 Garden St.
Vėliau netėjai: P. Milėvskas, 301 Calidonian St. ir B. Kiga, 168 Main Street.
Pirminkas J. Vilins, 614 Market St.
Metinai komitetas: L. Jenelevskas, 50 Acker St. ir P. Beis, 178 N. Fremont Ave.

A. E. L. A. DR-JOS CENTRO VADYBOS IR KUOPU SEKRETORIŲ ADRESAI:

Centro pirminkas P. Liepus, 22 Magazine St., Carnegie, Pa.
Centro Sekretorius J. Maziukis, 111 Market St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Centro Išdiniškė K. Varas, 12 and Carson St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Kuopu sekretorių adresas: 1 kuopos, J. K. Maziukis, 1111 Market St., N. S. Pittsburgh, Pa.
2 kuopos, J. Parceviskis, P. O. Box 225, McKees Rocks, Pa.
3 kuopos, P. Liepus, 231 Magazine St., Carnegie, Pa.

4 kuopos, J. Kasinskis, General Delivery, Pittsburgh, Pa.
5 kuopos, J. Petraitis, Post office, Caddy, Pa.

6 kuopos, Export, Pa.
Motiejus Matušis, Pirminkas.
Juozapas Wiczus, Pagalbininkas.
Martinas Grigalevičs, Protokolų Sekretorius.
Jonas Pukas, Finansų Sekretorius.
Antanas Trakas, Kasierius.

"AIDO" CHORO VIRŠININKŲ ADRESAI:

Prezidentas F. P. Svetikas, 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.
Sekretorius K. Čuberkis, 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.
Kasierius S. Garvinis, 648 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Choro vedėjas L. Ereminas, 324 Barrenan St., Brooklyn, N. Y.
Repetuojos atšibina kas pėnyčia "Sokoly" svetainėje, 190 Grand St., 8 val. vakare.

LIETUVIŲ KELIONEI PASĖLOS DRAUGIJOS VALDYBOS IR KUOPU SEKRETORIŲ ADRESAI:

Centro Valdyba:
Pirminkas M. A. Liberis, 238 Wyche Ave., Brooklyn, N. Y.
Sekretorius J. Petraitis, 264 Front St., Brooklyn, N. Y.
Išdiniškė J. Kasinskis, 655 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.
Kuopu sekretorių Adresai:
1. Kuopos Brooklyn — V. Žilinskis, 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.
2. Kuopos Brooklyn — V. Vitkevičs, 29 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.
3. Kuopos White Plains, N. Y. — V. Zukas, 111 C. Deuterann, Lake St., White Plains, N. Y.

LIETUVIŲ PRESERIŲ UNIJOS 55 SKYRIAUS C.A.W. VIRŠININKŲ ADRESAI:

Prezidentas T. Louisas, 132 N. 8th St., Brooklyn, N. Y.
Vice-prezidentas F. Svetikas, 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.
Finansų raštininkas A. Ariauskas, 13 Dugg St., Brooklyn, N. Y.
Išdiniškė J. Kasinskis, 94 50. 1st St., Brooklyn, N. Y.

LIETUVOS SĖLIMO FONDO KOMITETAS.

Prezidentas A. Gugin Chicago, Ill.
Vice-Prezidentas 2) S. Manikas, Cor. 42th & Vno Sts., Philadelphia, Pa.

Susiėsimų Sekretorius 1) M. M. Kice-Herman, 140 E. 19th St., New York, N. Y.

Susiėsimų Sekretorius 2) J. Neviackas, 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.
Finansų sekretorius 1) T. L. Dundul, 101 E. Main St., Danville, Ill.
Finansų Sekr. 2) J. Stasiulevičius, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Išdiniškė 1) K. Šidlauskas, 226 W. Broadway, So. Boston, Mass.
Kasos Globėjai: M. Česna, 56 Market St., Brighton, Mass.; J. Gegužis, 28 W. Broadway, So. Boston, Mass.; J. Gerdauskas, New Britain, Conn.

Pinigus siunčiant čekiais arba M. O., reikia išrašyti vardu Lithuanian National Relief Fund.

Visus pinigus reikia siųsti vardu kasieriaus per Finansų Raštininką T. M. Dundulį, 101 Main St., Danville, Ill. Kuris bus po kaucija \$1,000.

"Laisvės" knygos:

SOCIJALIZMAS — KUOMI JIS YRA IR KAMP JĮ ĮKONTY? Parasė O. Ameringer, sulietuvint Europietis. Šia knygele patartina perskaityti kiekvienam darbininkui — ir tam, kuris tiki i socializmą ir tam, kuris netiki. Kiekvienas socialistas, perskaitęs šią knygele, galės lengvai atremti savo priešius. Kiekvieną gi nesocialistą ši knygelė pertikins, kad socializmas — tai ne svajonė ir kad tik per socializmą darbininkai galės atiekti laimę. Gelstina, kad ši knygelė rastai kiekvienam lietuvių knygynėlyje. Kaina tik 15c

LAISKAI PASMEKTUJŲ MIRTIN IR ŠLISSELHUGO BASTILIA. Parasė V. Paukšty. Jeigu dar kas nežino tų baisenybių, kurios dedasi Rusijos kalėjimuose, jel dar kas negirdėjo kiek laisvės kovotojų žuvo ant caro kurtuvių — tai perskaitykite šią knygele. Čia jūs atrastis, su koku žveršikumu caro budeliai kankina nekaltus žmones ir su koku dragumu mūsų draugai eina ant mirties. Kaina 20c

MOTERŲ PADĖJIMAS EVANGELIJŲ IR APASTALŲ RAŠTUOSE. Parasė Z. Aleksa. Ši knygelė išaiškina, kokią moterų padėjimas buvo gilioi neovėi ir kaip link moterų atsinedavo Kristus apaštali ir pata Kristus, kurio mokslą skelbia dabartinė mūsų dvasiškija. Ypač patartina ją perskaityti moterims. Kaina 20c

JRUVESUOSE. Parasė K. Jasiukaitis. Tai yra labai smagi apysakėlė, kuri atvaizduoja mūsų ukumą Lietuvos tarnaitės. Vos pražydusi, vos pradėjusi protauti, turi žlugti gyvenimo purtyne. Kas mūt skaito ši knygelę apysakaitės, lai perskaityt i šią knygele. Kaina tik 15c

LIAUDIS DAINOS. Tai yra rinkinėlis gražiausių lietuvių dainelių ir deklamacijų. Kas nori išmokyti deklamuoti gražias dainas, lai išmokinti savo vaikus, lai įgyja šią knygele. Joje yra geriausias esis dvaras, Vaicaišio, Kudirkos ir kitų žymėsių poetų. Kaina tik 15c

GYVAS GRABE. Parasė Senas Vincas. Lai vienas iš geriausių nuskaitysi Seno Vincas Vaizdelių. Medžiaga imta iš Škukijos lietuvių gyvenimo. Kiekvienas perskaitęs šią knygele, pamatys, kokią tam-šybe, kokią gilią nežinę gyvena mūsų broliai. Juokio šioje knygelėje iki ausų, kas nori valius laiko smagui praeiti, lai užsiasko ją. Kaina 10c

ZENYBA IR ŽMOGAUS GYVENIMO SIEKIMAS. Parasė Barabosius. Kiekvienas vaikas bei suaugęs žmogus turi turėti šėmynišką gyvenimą, turi butinai perskaityti šią knygele. Taipgi kiekvienas žmogus, kuris nori vesti tikslingą gyvenimą, šioje knygelėje galį rasti daug pamokinių. Kaina tik 10c

LEKCIJOS APIE ATSKIRIMO ŽENKLUS. Parasė A. Montvilas. Tai yra parausisiasis vadovėlis išsimokiniui teisingai statyti zenklus rašte. Daug lietuvių moka rašyti, bet labai mažai yra tokių, kurie moka teisingai vartoti atskirimo zenklus savo rašte. O nemokėjimas vartoti atskirimo zenklų, padaro raštą be vertės, bevisk nesuprantamą kitam žmogui. Ypač šia knygele patartina įvoti kiekvienam laikraščio korespondentui. Kaina tik 10c

MOKSLAS RANKŽNYSTYS arba kaip padinti žmogaus ateiį ir praeitį pagal dino ruožus. Kas tuomi mokslu interesuojasi, lai perskaito šią knygele. Kaina 15c

IS DVANISKŲ TIEVELIŲ GYVENIMO KAINA. Parasė A. Meilės. Kaina 20c

PASALIŲ KATAS. Kaina 25c

SEIMYNOS ISTORIJA. Kaina 10c

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI, Kaina 20c

PRASIKALTIMAI IR PRASIKALTIMAI IR PRASIKALTIMAI, Kaina 10c

STEFANO KATAS, Kaina 10c

AUDEJAI, Kaina 50c

KERSTINGA MEILĖ, Kaina 10c

DARBAS, Kaina 75c

RAUDONAS JUOKAS, Kaina 35c

MOTERIS IR MEILĖ, Kaina 20c

Reikalaukite šiuo adresu: "Laisvė", 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

Mokykla Anglų Kalbos

Yra tai vienintelė mokykla, kuri duoda piln užtikrinimą išmokti angliskos kalbos, labai trumpu laiku.

DIENINĖ IR VAKARINĖ MOKYKLA gyvenandis kitose miestuose, mokytame per laisvą pagal naująsią metodą. Platinę žinių rasysite past.

WAITCHES BROS. 1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

SVEIKATA BRANGIAUSIS ŽMOGAUS TURTA!

Gyvenimo džiaugsmas ir linksmybės, laimė ir turtas žmogaus sveikatoje!

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTEIKA PROVIZORIAUS VINCO J. DAUNOROS kurios tikslu yra apsaugoti savo vientečius nuo visokių apgavikų išnaudodami ir gyditi juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTEIKA savo ilgų metų pritrimu išrado daugybę speciališkų gyduolių, sutaisyti iš sveičiausių ir geriausių gydančių medikamentų ir labai pasiekmingai gydantių įvairias ligas. Taryje kitų aptiekos sandelyje sukratos ir gaunamos sekancios gyduolės:

Kraujo Valymas.....\$1.00	Nuo galvos skaudėjimo.....10c ir 25c
Gyvasis Balsamas.....25c	Nuo koky nuopandų.....10c ir 25c
Nervų Stiprinimas.....1.00	Nuo dantių gelimo.....10c ir 25c
Vaistas del Vidurių.....50c ir 1.00	Nuo peršalimo.....50c ir 1.00
Kraujo Stiprinimas.....25c ir 50c	Nuo plaukų slinkimo.....25c ir 50c
Nuo kosulio.....25c ir 50c	Nuo leumatozės.....50c ir 1.00
Nuo gerklės skaudėjimo.....25c	Nuo limfatinės ar abscesų.....25c
Sveikės priėmimas.....10c ir 25c	Nuo lėtinio rinito.....50c ir 1.00
Pieplukos del Kepenų.....25c	Nuo lėtinio rinito.....50c ir 1.00
Nuo plaukų slinkimo.....25c	Nuo lėtinio rinito.....50c ir 1.00
Nuo lėtinio rinito.....50c ir 1.00	Nuo lėtinio rinito.....50c ir 1.00
Nuo lėtinio rinito.....50c ir 1.00	Nuo lėtinio rinito.....50c ir 1.00
Nuo lėtinio rinito.....50c ir 1.00	

VIETINĒS ŽINIOS.

Šī savaiṭe Brooklynē kalbēs zinomas mūsu visuomenēs veikšanas F. J. Bagočiuss iṣ So. Bostono.

Šī ponedēļ, 18 d. sausio F. J. Bagočiuss kalbēs Central Brooklynē, vakare. Pradžā apie aṣtuntā valandā. Pralkalbos iṣvyks p. Millerio sve-tainēje po N27 Hudson Ave. Utarninke, 19 sausio, F. J. Bagočiuss kalbēs 19 kuopai L. S. S. visiems zinomame Tautiškame Name, 101—103 Grand St. Pradžā 8 val. va-kare.

Tai bus pralkalbos paminē-jimui Kruviniojo Nedēldie-nio. Taiṭgi dalyvauss "Aido" choras. Apart pralkalbu ir dainu bus dar ir muzika. I-zaṅga visiems dykai.

Nepamirṣkite atsilankyti. Kviečia L. S. S. 19 kuopos komitetas.

16 d. sausio Tautiškame Name atsiṭbuvo teatras ir ba-lius Lietuvių Gimnastikos Kluibo. Buvo sulosta vieno veiksmo juokai "Aṣ nuni-riau". Loṣimas iṣėjo viduti-niškai. Geriausia loṣē Mi-kaitis Stepo rolēje.

Po teatro buvo dainos ir kitokie pamarginimai. Vis-kas atlika gerai. Susirinke žmonēs iṣ parengto vakarē-lio likosi pilnai užganēdinti.

Geistina, kad gimnastikie-čiai ir daugiāni parengtū pa-naṣiū vakarēliū.

Tā pati vakarā po N. 372 Bedford Ave. atsiṭbuvo Ame-rikos Lietuvių Ukēṣ Kluibo metinis susirinkimas. Buvo rinkimas naujos valdybos.

Pirmininku iṣrinkta Liut-kauskas, jo pagalbininku Zu-kas, finans sekretoriumi Spurga, lyderiu Kundrota. Kitų viršininkų neminiṣiu, nes jie Kluibe nelaiṣia didelēs svarbos. Protokolų sekreto-rius bus renkamas pusmeti-nius susirinkime.

Nors senasis pirmininkas p. Sēgauskas buvo didelis socializistų prieṣas ir nemo-kejo atsakančiai susirinki-mā vesti, bet visgi laike jo pirmininkavimo ir socialis-tai gaudavo progā pakalbēti ir savo nuomones iṣreikṣti. Vargiai tas bus galima prie p. Liutkauskos. Na, bet... pa-žiūrēsim. Jeigu Kluibo na-riams rūpēs teisybē ir paties Kluibo gerovē, tai jie nelei-s viršininkams sauvaliauti.

Reporteris.

Lietuvių Siuvėjų Unijos 54 skyrius ir Lietuvių Kriau-čių Nepriṭgulmingas Kluibas ant 23 d. sausio (subatoj) Tautiškame Name rengia te-atrā ir baliū. Bus sulosta puiki komedija "Amerika pilyje". Pradžā 7:30 val. vakare. Iṣaṅga 25 centai y-patai.

Iṣkalno spėjame, kad loṣi-mas iṣeis gerai, nes jame da-lyvaus gabūs aktoriai, ku-riuos gana gerai iṣlavino drg. Kačergius. Todēl geis-tina, kad publikos susirinktū kuodaugiausia.

"Harmonijos" choras nu-tarē pastatyti scenoje dviejų veiksmų melodramā, "Biru-tē" ant 6 d. vasario, 1915 m. Repeticijas laiko Tautiṣka-me Name. Nariai, kurie daly-vaujate tame perstatyme, malonēkite pribūti sekan-čiam utarninke (19 sausio) ligiai ant 8 val. vakare.

A. S.

Amerikos Lietuvių Ukēṣ Kluibo tautiṣkiems pilio-riams labai parūpo suṣinoti, kas paraṣē i "Laisvē" kores-pondencijā apie Kluibo triukṣmingā susirinkimā, kuris atsiṭbuvo pradžioje gruodžio. Jie net buvo pa-siuntę i "Laisvē" redakcijā paslus, kurie atēje reikalavo to "nevidono" pravardēs. Bet paslai iṣėjo nosis nulei-dē, vadinasi, nesuṣinojo.

Kaip teko girdēti, tai me-tiniam susirinkime pp. Šir-vydas ir Liutkauskas net po ilṣa spūčių pasakē apie mi-nēto korespondento ir "Lai-svēs" "nedorybēs" ir tokiū būdu privertē narius sēdēti susirinkime net iki 2 val. nakties.

Kad ateityje tie ponai sa-vo tuṣčiomis kalbomis ne-vargintū Kluibo nariū, tai praneṣū, jogei minētā kores-pondencijā raṣiau aṣ. Man, bejieskant vieno draugo, pri-siėjo užēiti i Kluibo ruimus laike paties "karṣcio". Tos "sorkēs" mane užinteresavo ir aṣ prasidėjau užpakali-niam ruime suvirṣ valandā laiko. Tik baigianties susir-inkimui vienas iṣ pažistamū man praneṣē, kad pašali-nēms ypatoms Kluibo susi-rinkime būti nevalia. Tuo-met aṣ ir iṣėjau.

Prisipažinēs "nuodēmēje", norēčiau su Kluibu pasiderē-ti. Man Kluibo susirinkimai labai patinka ir aṣ, kaipio "Laisvēs" reporteris, norē-čiau juose dalyvauti. Jeigu už dykā nenorētumēt iṣleis-ti, tai aṣ su tikėčiau mokēti vienā nikelį iṣaṅgos. Ar su-tiksitate? Lauksiū atsakymo.

V. Paukštys.

New Yorko policijos komi-sionierius stoja už tai, kad šioj valstijoj būtų iṣvesti ka-zokai, tai yra, konstableriai, kurie engia darbininkus streikų laiku.

"Aido" choro metinis susi-rinkimas iṣvyks seređoj, 20 d. sausio, Lenkų Sokolų svetai-nėje, 190 Grand St. Pradžā 7 val. vakare. Visi nariai būtinai priva-lo atsilankyti.

Tel. 2384 Greenpoint.

Paklausa vieta lietuviams pas P. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arkelka, alus, visokių vynas, kvapūs cigareti, ir puikių užka-ṣtiai. Sala dēl aṣtingų Nepa-ṣtūti dēl aṣtūnų. 75 Grand St., Brooklyn, N. Y. Pail Wythe Ave.

Fotografijų Specijalistas

Už kuo didžiausią fotografijų galerijā. Nu-fotografuotū didžiausias grupas net iki šimtai ypatų. Visiems suteikiū puikius paveikslus su dovanomis, kurie tik pas mane atsilanko. Ypa-tigai jaunavedžiams duodu geras dovanas ant pradžios gyvenimo.

Motiejus Kichas
370 Bedford Ave. Brooklyn, N.Y.

ATHERTON'S
PILNAS IŠFURNISIIVIMAS KAMBARIŲ

4 kambarių išfurni.	4 kambarių išfurni.	4 kambarių išfurni.
\$137.00	\$163.00	\$178.00

Raṣyk, kad prisiustū cirkuliorų.
Ateik i krautvė ir dāṣižnok visas smulkmenas. Gerai patarnaus W. YUSZKO lietuvis pardavėjas.

Atherton Furniture Co.
41 Center St., Brockton, Mass.

Gera Proga Ligoniams

DR. J. C. BROWN

Visiems gerai žinoma daktarų-specijalistā, kuris pasekmingai gydē ligonius per 35 metus, dabar UZDYKĄ PRADESI EGZAMINUOTI LIGONIUS IR DUOTI JIEMS PATARIMUS sekančiomis dienomis: Nedēliomis, Utarninkais ir Pėtnyčiomis.

Ligas Pilvo, Plaučių, Jirdys, Inkstų, Kepenų, Pūslės, Ausų, No-sies ir Gerklės, Moterų Ligas ir nusisvėrimus gydome be operacijos.

ODOS LIGAS, KRAUJO SUGEDIMUS, REUMATIZMĄ, GELĄ IR KITAS LIGAS, kurios perdaṣ vietos užimti čia iṣdėstyti, gyduu su geriausiomis pasekmėmis.

DR. J. C. BROWN
50 W. 36-th St., arti 6-th Ave., New York, N. Y.
OFFICE VALANDOS: Nuo 9 val. ryto iki 12 val. pietų.
NEDELIOJIMIS: Nuo 9 val. ryto iki 8 val. po pietų.

PRADĖJAU NAUJUS METUS

Tai yra, iṣmok angliškai skaityti, ka-bėti ir raṣyti. Galima iṣmokti be mokytojų i trumpą laikā. Visų-pirma pradēdamas Naujus Metus, pa-raṣyk man laiṣkā iṣdėdamas 30c. dēl užsiėmimo iṣlaidi, o aṣ prisiūsiū mū-lus nurodymus ir patarimus, taiṭgi prisiūsiū puikų paveiklā 6x8 colių di-dumo dovarų. Raṣyk man tuoj, šian-dien.

W. Jurkevich,
2115 S. Peoria St., Chicago, Ill.
(2-9).

NAUJOS IŠKIRKIOS DAINOS.
Tik kā iṣėjo iṣ spaudos labai puikiūs dainos. Reikalaukit pas leidėją šiuo adresu:

M. ALENSKAS
113 So. Main St., Los Angeles, Cal.
(4-6).

Tel. 1295 Greenpoint

PETRAS BUTKUS,
Pirmas Lietuviškas Graborius
(Bakanovaljas).

Atlieku ir papuoṣiū pagrabus nuo prakliniausių iki paprasčiausių ir la-bai pigiai. Pasmundu karetiṣas dēl pagrabų. Kviečiaū, Kūdieṣū ir t. t.

NOTARY PUBLIC.
Padarau ir paliūdinū visokius raṣ-tus—dokumentus prie pirkimo ir par-davimo. Reikale duodu visokiū pata-rmų (rodą) dykai. Lietuviāi, reikale, kreipkitēs pas mane, o būsite užganē-dinti.

Mano gyvenimo ir ofiso adresas die-ną ir naktį:

PETRAS BUTKUS,
2143 Berry Street, Brooklyn, N. Y.

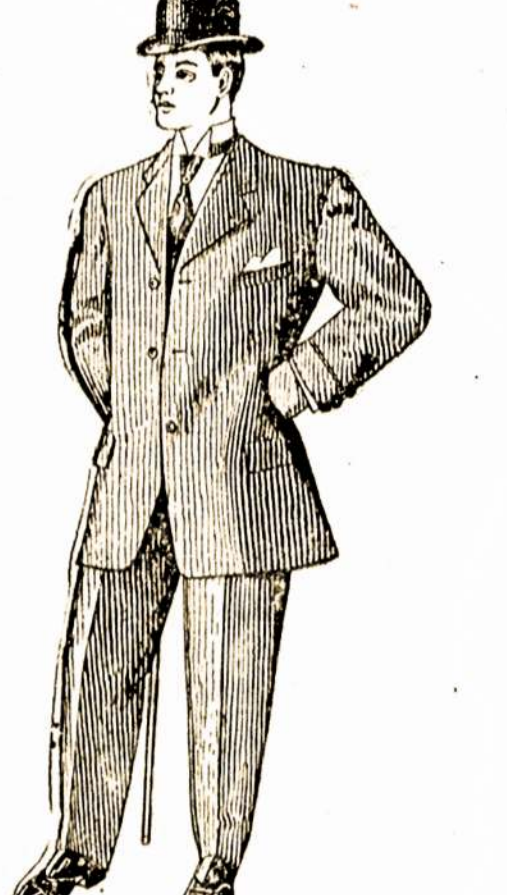
Akušerka

Pabaigusi kursų Women Medical College, Baltimore, Md.

Pasekmingai atlieka savo darbā prie-gimtyū, taiṭgi ant visokiū viṣiū rūšiū ir pa-cielia iṣvairiose moterų ligose.

F. Stropiene, 6 Loring st., arti 117-th St., SO. BOSTON, MASS.

Draugai!

Visokius VYRIŠKUS ROBŪS pigiai ir gerai galite pasiūti kas ANTONĄ LITVICKĄ. Užtikrinu, jog tie, kurie už-siėmūs pas mane koki nors apsiūvik-i-mā, pilnai užsiėmēdams mano darbu, nes aṣ, pasidėkavojant savo praktikai,—grāžiai pritaikau rūbų kiekvienam žmogui pagal jo norā ir reikalavimā. Aṣ užtikinu įvairių firmų prabas (sampelius), iṣ ko kiekvienas gal-i-pasitirti sau patinkamā medegā už pri-einamā kainā. Taiṭgi sutaisau, iṣva-lau ir angsinu senus vyriū ir moterų drabuṣius.—Iṣrodo, kaip nauji.

Atsitikus reikalui, kreipkitēs po šio adresu: 670 N. Main St., MONTELO, MASS. Lietuvių Tautiškame Name. Su pagarba A. LIUTKUS.

Schneider Broliai

Mēs pasiūvam geriausiai siūstus ir overkotus ir duo-dame materijā iṣ čystų vil-nų.

Siūtas, kur vertas \$20.00,
Padarome už \$15.00

Nežiūrėk, kur garsinama apgavingos kainos. Todēl, norēdamas turēti gerā i pa-siūtā siūtā, nepamirṣk mūs adresio ir SCHNEIDER BROLIŲ.

SCHNEIDER BROLIAI,
236 Grand St., Brooklyn, N. Y.

OCIŠČENA DEGTINE.

Padaryta Amerike Mūsų biznio markē užregistruota Washigntone.

GERESNĖ UŽ IMPORTUOTĄ.

Očiṣčenos degtinēs skonis labai ge-ras,—stipri ir sveika.

Očiṣčena tris kartus distiliruota. Očiṣčena brandē labai čysta.

Očiṣčena parduoda tik buteliuose.

Vardas H. B. ROSENSON yra iṣdrukuota ant kiekvienos butelos raudonu atramentu.

Pirkdamas apsiūžūrē, kad ne-būtų falsifikuota. Parduoda vi-sose vyno ir degtinēs pardaviny-giose.

REIKALAUKITE KATALOGO, KUR NURODYTA VISOS KAINOS. Adresuokite:

H. B. ROSENSON
317-319 Grand St., Brooklyn, N. Y.

TRIENGINIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA

JONO KOVAKSO

Priima pinigūs taupinimui ant 4% metams nuo šimto. Dabar jau vėl stūn-čia pinigūs i Rusijā, Lenkijā ir Lietuvā su pilnu užtikrinimu, kad pinigai ne-prapūs. Banka randasi po priežiūrā valdybos steto New York, užtat jūs pi-nigai pilnai gvarantūmū per valdžią. Rejentinėj kancelarijāj prie bankos pa-daromi ir užtikrinami visoki dokumentai, kaip tai: doviernastys, kontraktai aktai pirkimo ir pardavimo ir kitoki. Taiṭgi agentūra apsergėjimui (In-surance) gyvasties ir nuo ugnies. Visokios rodos—patarimai dykai. KAI BANI LIETUVIŠKAI.

Dabar galima važiuoti i Rusijā, per Anglijā kas Seređoj ir kas Subatā. Per Archangelskā gēl perṣedimo ant laivo "Kursk" 23 dieni Sausio (Januari), 1915. Kas nori važiuoti, lai atsiūdiṣ \$5.00 depozito dēl užtikrinimo vietos ant laivo. Visiems pa-ṣazieriams parūpinū pasportus, pasitinku ant dyro ir palydēju ant laivo. Negavus mano atsakymo, iṣ vietos nevažiuokit. Taiṭgi, su absoliutiṣka atsakomybe persiūciū pinigūs Rusijos kareiviams, patekusiems nelais-vēn Austrijai ir Vokietijai.

JOHN KOVACS
36 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y. FILIJA: 155 CLINTON AVE. MASPETH, L. I. N. Y.

ADVOKATAS HENRY L. SALPETER.

Vedu visokias kriminaliṣkas provas, iṣkolektuoju pi-nigūs visur Suvenytose Valstijose, taiṭgi ir Europoje. Iṣjieskau dalis ir iṣpildau popieras dēl Compensacijos Komisijos. Vedu provas nelaimniū. Užsimu Real Estate.

KOVAC'S BANK BUILDING, 36 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Graži Dovana

DĖL LABO VISUOMENĖS

Knyga sveikatos bei naujausio mokslo iṣradimai ir kā reikia daryti ap-sirgus, taip pat kaip ir kur iṣgydyti, tygidai knygoj "Daktaras" parodo, kaip nuo visokiū nelaimiū bei ligų apsaugoti.

TOJE KNYGOJE "DAKTARAS" graži pa-mokina, kaip vengti ligų ir mirties, kas būtini reikalinga žinoti, vieniems, kaip jamais, taip ir senėjantiems ir neįsėjantiems.

KIEKVIENTAS SKYRIUS šios knygos yra la-bai žingsnis. Tai knyga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori būti sveikis ir laimingas žmogus.

ŠIŲ KNYGŲ "DAKTARAS" apraṣo visokiū ligų vardus, kaip jos prasideda, kaip apserkēti, kaip išrodo ir kaip greitai, geriau ir kur galima iṣgydyti.

TA KNYGA labai plačiai apraṣo apie vyriū pa-siūstus bei ligas ir taip pat apie moterų ir vaiki-Ų.

ŠIOJ KNYGOJ "DAKTARAS" daktarai apraṣo, atidėję daug pastiprų apie geriausias sma-gūnus žeminiū gyvenimui ir taip pat kaip ir kad geriausia yra gyventi ir kaip.

KNYGA "DAKTARAS" yra pavelkusi ilus-tracijas, parodo ir giliausius žmogaus iṣvair-ūs pasiplybes. Ji reikalinga kiekvienam, iṣpausimui ir iṣdrusėjimui.

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

PASIRGA: Profesionaliṣki Daktarai Klinikā pasekmingai greit vi-sokias ligas gydo.

SPECIJALIŠKAS IŠPARDAVIMAS

TOKIO IŠPARDAVIMO NEW YORKE DAR NIEKAD NEBUVO

abai paiku: **GRAFAFONAS**
ir didelis ir mažas. Su 12 Lietuviṣkų dainų, vertės \$45.00. Aduodame tik už \$19.50.

Tā grafafonų garantuojame ant 10 metų.

Mēs užlaikome specialiṣkai rusų melstrų, kurie patalio visokius Lietuviṣki Rekordei su visokiomis dainomis. Galima vāṣyti ir rusiškai.

Atsilankę pas mus nori syki, ateisite visada. Reikalaukite katalogo.

MOSCOW MUSIC CO.
52 Canal Street Dept. M. New York City, N. Y.

Išgydau Vyrus Greitai.

VARICOCELE. Aṣ gyduu VARICOCELE be jokio skausmo, en-tinimas ir sukupinimas greitai pranyksta. Seklos nubigimā su-stabdomi. Nuasinti organai būna sustiprāmi; šiluma, energija ir gy-vumas tikro vyriṣkumo greitai atgaunama.

PROSTATITIS. Aṣ gyduu tą ligā be jokio pjaustymo arba tampymo. Mano gydymas pašalina visus bjaurumus iṣ iṣlapinimosi kanalų, sumažina užkaltimus, sustabdo visokiū plūdumus, iṣvalo ir iṣgydo pūslę ir inkstus, priduoda energijos nu-siūpsėjusiems organams ir sugrāṣina sveikatą ir tvirtumā kiekvienā kū-no daliai, kuri buvo apimta ligos.

SYFILIS. Jeigu jums skauda gerklē, randasi plėvės, iṣbėrimai, va-rio spalvos plėtimai, skauduliai, žaidos, kaulų gėlimas, plaukų slinkimas arba kiti ženklai, nežiūrin, ar tai pradžioje, viduryje ar pabaigoje ligos, iṣlaukite mano patarimo, o iṣkite sveikā. Mano gy-dymas iṣvalo ir praṣina iṣ kraujo ir kūno visus nuodus ir nevarnumus. Ne-ra jokio pavojaus, kad liga atsi-naujintų. Kēm jums per ilgus me-tus nuodytis visokiṣ vaistais, kad aṣ galū jus viskai iṣgydyti be jo-kiū bėdingiū vaistų? Tuojau klaus-kite mano patarimo.

Nusilpnėję VYRAI. Mano gydymas nustojusiems vyriṣ-kiū praskalina visus blogus tekt-meis pirmesnio nusilpimo ir besotu-mo; sutvirtina nervus, susti-rina ir paduogina kraujā, o labiausiai už viskū sugrāṣina laikotį jėgā vyriṣkumo. Vengkite tuoliaiki-nių gyduoliū. Stengkitēs iṣsigy-dyti antvisados. Aṣ suteikiū an-tvisados atgavimā ir pilno vyriṣkumo.

SLAPTOS LIGOS. Naujos ir senos bjaurios ir įsisėnėjusios, kaip tai Triperis, Plūdimai, Tankus Slapini-mosi, Skaumas ir Deginimas, taiṭgi nauji skauduliai arba žaidos, užti-nimai; visuose trijuose laipsniuose iṣgyduu antvisados greitai ir užlaiku slaptiṭbėje.

STRICTURA Iṣgyduu pas tuos, kurios daktarai jau buvo atsiūkę iṣgydyti. Gy-das be jokio operacijų, skausmo ir netvirtinā mano būdo. Tuojau duosime Patarimą. Aṣ neįsėjamiu iṣgydyti, kurio negalima. Mano gyd-ymas chronikiṣ ligas yra visos iṣgeriamos, iṣaustytos, jos visada atnau-jaus. Gyduu Anus, Galvos, Sirdies, Gerklės, Plaučių, Krūtinės, Pėdų, Kepenų, Pūslės, Zarnų, Inkstų, Slaplinimo, Kūno, Smūlo, Nervų, Kauos, ocaus ir visos kitas ligas. Aṣ netikiu iṣgydyti laisvā, todėl ne iṣlaukite mano patarimo. Kuris gyvenate toliau atvaliuokite pas mane—ant vienos dienos—o aṣ jums tikrą teisybę pasakysiu, ar galū iṣgydyti.

Nusilpnėję VYRAI. Mano gydymas nustojusiems vyriṣ-kiū praskalina visus blogus tekt-meis pirmesnio nusilpimo ir besotu-mo; sutvirtina nervus, susti-rina ir paduogina kraujā, o labiausiai už viskū sugrāṣina laikotį jėgā vyriṣkumo. Vengkite tuoliaiki-nių gyduoliū. Stengkitēs iṣsigy-dyti antvisados. Aṣ suteikiū an-tvisados atgavimā ir pilno vyriṣkumo.

SLAPTOS LIGOS. Naujos ir senos bjaurios ir įsisėnėjusios, kaip tai Triperis, Plūdimai, Tankus Slapini-mosi, Skaumas ir Deginimas, taiṭgi nauji skauduliai arba žaidos, užti-nimai; visuose trijuose laipsniuose iṣgyduu antvisados greitai ir užlaiku slaptiṭbėje.

STRICTURA Iṣgyduu pas tuos, kurios daktarai jau buvo atsiūkę iṣgydyti. Gy-das be jokio operacijų, skausmo ir netvirtinā mano būdo. Tuojau duosime Patarimą. Aṣ neįsėjamiu iṣgydyti, kurio negalima. Mano gyd-ymas chronikiṣ ligas yra visos iṣgeriamos, iṣaustytos, jos visada atnau-jaus. Gyduu Anus, Galvos, Sirdies, Gerklės, Plaučių, Krūtinės, Pėdų, Kepenų, Pūslės, Zarnų, Inkstų, Slaplinimo, Kūno, Smūlo, Nervų, Kauos, ocaus ir visos kitas ligas. Aṣ netikiu iṣgydyti laisvā, todėl ne iṣlaukite mano patarimo. Kuris gyvenate toliau atvaliuokite pas mane—ant vienos dienos—o aṣ jums tikrą teisybę pasakysiu, ar galū iṣgydyti.

DR. BYRNE, 203 W. 42nd St., arti Broadwa, NEW YORK CITY, N. Y.

Nenustok Vilties
Netrotikite vilties! Jeigu pili-pai skausi slenkā ar nuryti ligos; tū-gydoma girtukliūte naryty 20 metų ekspertai tik tu ligų; t-čiai jau likos iṣgydytā. C DYKAI!

DR. BYRNE, 203 W. 42nd St., arti Broadwa, NEW YORK CITY, N. Y.

DR. F. MATULAITIS
Pirma ligonius

vakare tarp 7 ir 9 valandos po No. 229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Skaitykit ir platini "LAISVĖ" — \$2.00 n